

OPINNÄYTETYÖ
SATU ERKKILÄ
HANNA PORTAANKORVA
2011

**ONKO YRITYSMUODON MUUTOS OSAKE-
YHTIÖKSI AIHEELLINEN
CASE: TMI X**

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences
LUC

LIIKETALouden KOULUTUSOHJELMA

ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULU
YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALouden JA HALLINNON ALA
Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

**ONKO YRITYSMUODON MUUTOS OSAKEYHTIÖKSI
AIHEELLINEN
CASE: TMI X**

Satu Erkkilä ja Hanna Portaankorva

2011

Toimeksiantaja Tmi X

Ohjaaja Pirjo Lammi

Hyväksytty _____ 2011 _____

Tekijä	Satu Erkkilä ja Hanna Portaankorva	Vuosi	2011
Toimeksiantaja Työn nimi	Tmi X Onko yritysmuodon muutos osakeyhtiöksi aiheellinen CASE: Tmi X		
Sivu- ja liitemäärä	73 + 12		

Työn tavoitteena oli selvittää olisiko osakeyhtiön perustaminen lappilaiselle korjaamoalan yrittäjälle tuloverotuksellisesti edullisempi ratkaisu ja kokonaisuudessaan hyvä vaihtoehto verrattuna hänen nykyiseen toimintamuotoon yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Työssä tutkittiin mitä vaikutuksia yritysmuodon muutoksella olisi yrityksen hallintoon ja omistajan varojen nostoon yrityksestä. Lisäksi työssä pohdittiin olisiko Verotuksen kehittämistyöryhmän ehdotuksilla vaikutuksia toimeksiantajan päätökseen. Salassapitovelvollisuuden vuoksi työssä ei mainita tietoja, joista toimeksiantaja olisi tunnistettavissa.

Työn tutkimusmenetelmä oli laadullinen tapaustutkimus. Työn teoria perustuu lähinnä Suomen lainsäädäntöön, etenkin verolainsäädäntöön ja yhteisöläinsäädäntöön. Työssä hyödynnettiin lisäksi oikeuskirjallisuutta, tutkimusmenetelmäkirjallisuutta, netti- ja lehtiartikkeleita, Verotuksen kehittämistyöryhmän väli- ja loppuraporttia sekä toimeksiantajan vuoden 2009 tilinpäätöstä ja verotuspäätöstä. Työn empiirinen osuus koostui laadituista vaihtoehtoisista verolaskelmista sekä toimeksiantajan ja hänen kirjanpitäjän haastatteluista.

Verolaskelmien avulla saatiin selville, että toimeksiantajan olisi verotuksellisesti arvioiden aiheellista perustaa osakeyhtiö. Yritysmuodon muutokseen osakeyhtiöksi vaikuttavat muutkin seikat, erityisesti osakeyhtiön omistajan rajoitetut varojen noston mahdollisuudet yrityksestä ja lisääntyvät hallinnolliset velvollisuudet verrattuna yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimimiseen. Tutkimus osoitti, että osakeyhtiön perustamisen myötä saavutettavat hyödyt, etenkin tuloverotuksen edullisuus ja verosuunnittelun mahdollisuudet, ovat merkittävät. Kokonaisuuden kannalta toimeksiantajan on suositeltavaa perustaa osakeyhtiö.

Tutkimuksessa saatiin myös selville, että mikäli Verotuksen kehittämistyöryhmän ehdottamat osinkovero- ja yhteisöverouudistukset tulisivat toteutumaan, olisi toimeksiantajan niiden toteutuessakin verotuksellisesti edullisempaa perustaa osakeyhtiö kuin jatkaa yritystoimintaa elinkeinonharjoittajana.

Tutkimus osoitti yrittäjälle konkreettista tietoa yritystulon verotuksesta ja yritysmuodon valintapäätökseen vaikuttavista muista seikoista. Tutkimustulokset vahvistivat hänen aiempia ajatuksia yritysmuodon muutoksen eduista. Työn valmistumishetkellä olevan tiedon mukaan toimeksiantaja aikoo käynnistää osakeyhtiön perustamisprosessin.

Asiasanat nettovarallisuus, osakeyhtiö, osinkoverotus, tuloverotus, Verotuksen kehittämistyöryhmä, yksityinen elinkeinonharjoittaja

Authors	Satu Erkkilä and Hanna Portaankorva	Year	2011
Commissioned by	Firm X		
Subject of thesis	Is Change of Enterprise Form into Limited Company justified? CASE: Firm X		
Number of pages	73 + 12		

The purpose of this thesis was to study if a change of the form of the enterprise to the limited company is justified in the case of a Lappish repair workshop entrepreneur from the point of view of the income taxation compared to his present form of business. This thesis studies which impacts the change would have on a company's corporate governance and the owner's possibilities to draw assets. One objective was also to find out if proposals of the Working Group for Developing the Finnish Tax System have impact on the decision of the commissioner of the thesis.

The research method is a qualitative case research. The theory is based on the Finnish legislation, especially on the tax legislation and corporate legislation. Also legal literature, research method literature, articles, final and interim reports of Working Group for Developing the Finnish Tax System were used as well as the commissioner's financial statements and tax decision of 2009. The empirical part consists of alternative tax calculations and interviews with the commissioner and his accountant.

The tax calculations show that it is justified to establish a limited company from the point of view of the income taxation. Other facts also affect the entrepreneur's decision; especially the owner's limited right to draw assets from a limited company and increasing administrative obligations. The research shows that achieved benefits when establishing the limited company are significant. As a whole it is recommendable to establish the limited company.

The results also showed that if the proposals of Working Group for Developing the Finnish Tax System were realized, it would still be economically more viable to establish a limited company compared to continuing as an independent entrepreneur. The research gave the entrepreneur concrete information on corporate income taxation and on matters that have effect on the decision of choosing the form of the enterprise. The research results confirmed his previous thoughts about the benefits of the change. At the accomplishment moment of the thesis the commissioner was about to start to establish a limited company.

Key words net assets, limited company, dividend tax, income taxation, Working Group for Developing the Finnish Tax System, independent entrepreneur

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ

ABSTRAKTI

TAULUKKO- JA KUVIOLUETTELO

1 JOHDANTO	2
2 TUTKIMUSMENETELMÄT	5
2.1 LAADULLINEN TUTKIMUS	5
2.2 TAPAUSTUTKIMUS	6
2.3 TUTKIMUSMETODIT	7
3 TOIMINIMI YRITYSMUOTONA	9
3.1 YKSITYINEN ELINKEINONHARJOITTAJA	9
3.2 ELINKEINONHARJOITTAJAN RAHALIIKENNE	10
3.3 ELINKEINONHARJOITTAJAN VEROTUS	12
3.4 NETTOVARALLISUUS	15
4 OSAKEYHTIÖ YRITYSMUOTONA	17
4.1 KESKEISET PERIAATTEET	17
4.2 PERUSTAMINEN	18
4.3 HALLINTO	21
4.4 OSAKEYHTIÖN VEROTUS	23
4.5 OSAKEYHTIÖN VAROJEN JAKO	23
4.6 OSINKOVEROTUS.....	25
5 VEROTUKSEN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄ	28
5.1 YLEISTÄ VEROTYÖRYHMÄSTÄ.....	28
5.2 LISTAAMATTOMAN YHTIÖN OSINKOVEROTUS NYKYLAINSAÄDÄNNÖSSÄ.....	28
5.3 YRITYS- JA PÄÄOMATULOVEROTUKSEN KEHITTÄMINEN.....	29
5.4 MUKAILTU NYKYMALLI	30
5.5 KOMMENTTEJA VEROTYÖRYHMÄN RAPORTISTA JULKISISSA SANASSA	32
6 VEROLASKELMAT	34
6.1 LÄHTÖKOHTIA VEROLASKELMIIN	34
6.2 LASKELMAT VUONNA 2011 VOIMASSA OLEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN POHJALTA	37
6.3 VEROTYÖRYHMÄN UUDISTUSEHDOTUKSET	51
7 YRITYSMUODON VALINTA	59
7.1 VEROTUKSEN NÄKÖKULMASTA.....	59
7.2 KOKONAISUUDEN KANNALTA	62
7.3 VEROTYÖRYHMÄN UUDISTUSEHDOTUSTEN VAIKUTUKSET	64
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	66
LIITTEET	73

TAULUKOT JA KUVIOT

TAULUKKO 1. ANSIOTULON LASKEMINEN	14
TAULUKKO 2. PÄÄOMATULON LASKEMINEN.....	15
TAULUKKO 3. TOIMINIMEN NETTOVARALLISUUS	16
TAULUKKO 4. VEROTETTAVA TULO.....	34
TAULUKKO 5. NETTOVARALLISUUS.....	36
TAULUKKO 6. LASKELMA 1	38
TAULUKKO 7. LASKELMA 2	40
TAULUKKO 8. LASKELMA 3	42
TAULUKKO 9. LASKELMA 3.1.....	44
TAULUKKO 10. LASKELMA 3.2.....	46
TAULUKKO 11. LASKELMA 4	48
TAULUKKO 12. LASKELMA 5	50
TAULUKKO 13. LASKELMA 6	52
TAULUKKO 14. LASKELMA 7	54
TAULUKKO 15. LASKELMA 8	56
TAULUKKO 16. LASKELMA 8.1	58
TAULUKKO 17. OSAKEYHTIÖN PERUSTAMISEN HYVIÄ JA HUONOJA PUOLIA	63
KUVIO 1. TULOLAJIT.....	13
KUVIO 2. OSAKEYHTIÖN HALLINTO.....	22

1 JOHDANTO

Verosuunnittelun avulla voidaan etsiä sellaiset menettelytavat ja rakenneratkaisut, jotka mahdollistavat yrityksen toiminnan mahdollisimman edullisin verokustannuksin (Leppiniemi–Walden 2010, 17–19). Yritysmuodon valinta on keskeinen verosuunnittelun työkalu. Verotuksen ohella valintaan vaikuttavat muutkin tekijät, kuten hallinnon toteuttaminen. Yritysmuoto vaikuttaa olennaisesti myös siihen milloin, missä muodossa ja kuinka paljon omistaja voi nostaa varoja yrityksestään.

Tuloverotuksen muuttamiseen on ollut painetta julkisessa keskustelussa. Muutosesitystä varten on nimetty Verotuksen kehittämistyöryhmä, joka on saanut esityksensä valmiiksi vuoden 2010 joulukuussa. Verotyöryhmän esityksen pohjalta ei ole vielä tehty lakiesitystä, mutta mikäli se tulisi voimaan, vaikuttaisi se toimeksiantajamme verotukseen ja varojen jakotapoihin.

Toimeksiantajamme on lappilainen elinkeinonharjoittaja, joka toimii yksityisyrittäjänä korjaamoalalla. Hänellä ei ole vakituisia työntekijöitä, vaan hän työskentelee pääsääntöisesti yksin. Salassapitovelvollisuuden vuoksi emme mainitse yrityksestä yksityiskohtaisia tietoja muuten kuin lukujen osalta.

Korjaamotyö vaatii tänä päivänä entistä enemmän teknistä tietotaitoa teknologian kehittymisen myötä. Osaaville palveluntarjoajille, kuten toimeksiantajallemme, on kysyntää. Muun muassa tästä kehityksestä johtuen toimeksiantajamme yrityksen toiminta ja tulos on viime vuosina kasvanut. Yrittäjä on kokenut jo parin vuoden ajan maksavansa elinkeinonharjoittajana hyvästä tuloksesta raskaasti veroja progressiivisen asteikon seurauksena. Toimeksiantajamme tilitoimisto on kehottanut yrittäjää harkitsemaan mahdollista yritysmuodon muutosta. Toinen meistä opinnäytteen tekijöistä on työskennellyt toimeksiantajamme taloushallintoa tekevässä tilitoimistossa ja tutustunut jo silloin yritykseen sekä sen talouteen. Tuolloin syntyi ajatus tämän tutkimuksen tarpeellisuudesta. Otimme yhteyttä yrittäjään, joka kiinnostui ideastamme tutkia asiaa opinnäytetyönämme. Tutkimuksen avulla pystyisimme ehdottamaan hänelle perustellusti kannattaisiko yritysmuotoa muuttaa.

Tutkimuksemme pääongelma on määritelty seuraavasti: Olisiko osakeyhtiön perustaminen yrittäjälle tuloverotuksellisesti edullisempi ratkaisu nykyiseen toimintamuotoon verrattuna? Osaongelmamme ovat: Minkälaiset käytännön vaikutukset osakeyhtiön perustamisella olisi yrityksen hallintoon ja omistajan varojen nostoon yrityksestä? Olisiko yritysmuodon muuttaminen kokonaisuudessaan hyvä vaihtoehto? Onko Verotuksen kehittämistyöryhmän ehdotuksilla vaikutuksia toimeksiantajamme päätökseen?

Työmme rakentuu siten, että ensin käsittelemme tutkimusmenetelmän. Sen jälkeen perehdymme toimimiseen yksityisenä elinkeinonharjoittajana ja osakeyhtiönä työn laatimishetkellä vuonna 2011 voimassa olevan verolainsäädännön ja yhteisölainsäädännön näkökulmasta. Verolainsäädäntö ja yhteisölainsäädäntö ovat kansallista lainsäädäntöä, joten lähdemateriaalimme on pääasiassa suomenkielistä. Teoriaosuudessa esittelemme Verotuksen kehittämistyöryhmän ehdotuksia yritys- ja pääomaverotuksen kehittämistä, työryhmä tunnetaan myös nimellä Hetemäen verotyöryhmä. Teoriaosuuden jälkeen esitämme vuoden 2009 tilinpäätöslukujen perusteella tekemiämme vaihtoehtoisia verolaskelmia, joiden avulla pohdimme, onko yhtiömuodonmuutos verotuksellisesti aiheellinen ja mitä johtopäätöksiä laskelmista voidaan tehdä. Lopuksi pohdimme yritysmuodon valintaa kokonaisuudessaan, ja esitämme oman arvion toimeksiantajamme päätöksenteon tueksi.

Olemme rajanneet työmme siten, että tutkimme mahdollista yritysmuodonmuutosta toiminimestä ainoastaan listaamattomaksi osakeyhtiöksi, koska toimeksiantajamme harjoittaa yritystoimintaansa yksin, eikä hän aio etsiä potentiaalisia yhtiökumppaneita. Tästä johtuen emme käsittele työssämme myöskään kommandiittiyhtiötä tai avointa yhtiötä mahdollisena vaihtoehtona, koska niiden perustamiseen vaaditaan aina vähintään kaksi luonnollista tai juridista henkilöä (laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 1:1 §). Eroa edelliseen on, että osakeyhtiön voi perustaa yksikin luonnollinen henkilö ja siten voi syntyä yhdenmiehenyhtiö (osakeyhtiölaki 2:1 §).

Perustelemme tutkimuksen rajausta osakeyhtiöön myös sillä, että yrittäjän kannalta ei ole tarkoituksenmukaista ottaa yhtiökumppaniksi esimerkiksi puolisoaan kommandiittiyhtiön äänettömäksi yhtiömieheksi, koska suurin osa yh-

tiön tulosta verotettaisiin tässäkin tapauksessa yrittäjän ansiotulona progressiivisen veroasteikon mukaan. Henkilöyhtiön perustaminen ei siten muuttaisi olennaisesti yrittäjän tuloverotusta, koska henkilöyhtiön elinkeinotoiminnan tuloksenjako ja verotus tapahtuu samojen periaatteiden mukaan kuin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla (tuloverolaki 30 §; 16 §).

Tutkimuksemme osoittaa yrittäjälle konkreettista tietoa tuloverotuksesta ja yritysmuodon muutokseen vaikuttavista asioista. Tutkimus on tarpeellinen myös siksi, että elinkeinonharjoittajien välillä on vaikea tehdä yleispäteviä johtopäätöksiä aiempien tutkimusten perusteella. Toimeksiantajamme toimialalla ei ole varsinaisesti merkitystä tämän työn kannalta, joten uskomme muidenkin yrittäjien voivan hyödyntää työtämme suunnitellessaan yritysmuodon vaihtamista toiminimestä listaamattomaksi osakeyhtiöksi. Lisäksi verotus on mielestämme aina ajankohtainen aihe, koska siinä tapahtuu vuosittain ainakin pieniä muutoksia. Olemme laatineet opinnäytteemme olettaen lukijan hallitsevan taloushallinnon tradenomilta vaadittavat tiedot. Työmme ymmärtäminen vaatii tuloverotuksen ja yhteisöoikeuden perusteiden hyvää tuntemista.

2 TUTKIMUSMENETELMÄT

2.1 Laadullinen tutkimus

Tutkimusmenetelmät on perinteisesti jaettu kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen tutkimukseen. Menetelmien välillä on paljon eroja, mutta niitä ei kuitenkaan pitäisi asettaa suoraan vastakkain. Tutkimusmenetelmiä voidaan myös yhdistää, mutta on viisasta valita jompikumpi päämetodologiaksi. (Metsämuuronen 2001, 13–14.) Kvantitatiivinen tutkimus antaa yleisen kuvan mitattavien ominaisuuksien eli muuttujien välisistä suhteista ja eroista. Siitä käytetään usein myös nimitystä määrällinen tutkimus. Menetelmä vastaa kysymykseen, ”miten usein” tai ”kuinka paljon”. (Vilkkä 2007, 13.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa puolestaan pyritään oivaltamaan uutta eikä todentamaan aikaisempiin tutkimuksiin pohjaavia näkemyksiä (Syrjälä–Ahonen–Syrjäläinen–Saari 1994, 13). Kvalitatiivisesta tutkimuksesta puhutaan usein myös laadullisena tutkimuksena (Metsämuuronen 2001, 9).

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä mittaamisessa tiedonkeruu perustuu tiettyihin ennalta määrättyihin vastauksiin tai analyysikategorioihin, esimerkiksi havaintoaineiston keräämiseen kyselylomakkeen avulla. Tärkeät muuttujat sopivat jo aiemmin selvitettyihin kategorioihin, joihin liitetään numeeriset arvot kuvaamaan otosta. Kvalitatiivinen eli laadullinen tieto muodostuu tilanteiden yksityiskohtaisesta kuvaamisesta, tapahtumista, ihmisistä ja käyttäytymisen tarkkailusta. Laadullinen tieto tuottaa syvyyttä ja yksityiskohtia eikä yritä sovittaa tietoa ennalta määrättyihin kategorioihin. (Patton 1983, 22.)

Opinnäytteemme on työn luonteesta johtuen laadullinen tutkimus. Se ei perustu mittaamiseen eli pyrkimykseen saattaa aineisto numeeriseen muotoon. Olennaista laadullisessa tutkimuksessa on tutkijan vuorovaikutus yksittäisen havainnon kanssa. (Koskinen–Alasuutari–Peltonen 2005, 30–31.) Tilastollinen tutkiminen ei riitä ratkaisemaan työmme tutkimusongelmaa, vaan tarvitsemme laadullisia tutkimusmenetelmiä, koska tässä työssä on tarve tutkia ja kuvata yksityiskohtia sekä niiden vaikutuksia. Laadullisen menetelmän avulla selvitetään mitä on tapahtumassa ja lopuksi vahvistetaan mitä on saatu selville (Patton 1983, 47). Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on laadullisen aineiston erittelemisen avulla lisätä ymmärrystä yrityksen toiminnasta, ei

niinkään selittää ja kontrolloida sitä (Koskinen ym. 2005, 16). Tutkimuksemme onkin moninaisissa kyselyissä ja haastattelussa.

2.2 Tapaustutkimus

Laadullisen tutkimuksen menetelmistä tapaustutkimus on yleinen etenkin liiketaloustieteissä (Koskinen ym. 2005, 154). Tapaustutkimus on laadullista analysointia, jossa tietoa kerätään, järjestetään ja analysoidaan (Patton 1983, 303). Työmme on tutkimuslajiltaan tapaus- eli casetutkimus, koska tutkimme siinä yhden tietyllä tarkoituksella valitun tapauksen (Koskinen ym. 2005, 154).

Tapaustutkimus on yleisesti suositeltava strategia silloin, kun tutkimuksen keskipisteessä on tosi elämään yhteydessä oleva nykyhetken ilmiö, ja kun halutaan vastaus kysymykseen ”miten” ja ”miksi” (Yin 1994,1). Strategia sopii opinnäytteeseemme, koska tutkimusongelmamme on toimivan pienyrityksen tarve selvittää, onko edullista toimia yksityisenä elinkeinonharjoittajana vai kannattaako muuttaa yritysmuoto osakeyhtiöksi. Aiheemme on suoraan yritysmaailmasta, ja yhteiskunnallisesti erityisen ajankohtainen Verotyöryhmän ehdottamien verouudistusten vuoksi.

Tapaustutkimuksen yksi tärkeimmistä käyttötarkoituksista on selittää tosielämän syy-seuraussuhteita, jotka ovat liian monimutkaisia selittää kyselyiden avulla (Yin 1994, 15). Taustan ja asiayhteyden tärkeys tiedon ymmärtämisessä ja tulkitsemisessä on yksi laadullisen menetelmän peruseriaatteista tutkimusprosesseissa (Patton 1983, 9). Tapaustutkimus on kuvaileva, analyttinen ja tulkitseva. Se muokkaa tapauksen tiedon ymmärrettävään muotoon (Patton 1983, 304).

Työllämme on pyrkimys lisätä teorian avulla ymmärrystämme toimeksiantajan yritystoiminnan verotuksesta ja varojen jaosta. Nykytilanteen ymmärryksen avulla ja analysoinnin kautta voimme laatia toimeksiantajallemme parannus- ja muutosehdotuksia hänen päätöksentekoaan varten.

2.3 Tutkimusmenetelmät

Aloitimme tutkimusprosessin haastattelemalla toimeksiantajaa kartoittaen minkälaisena hän kokee yrityksen tämän hetkisen taloudellisen tilanteen ja yrityksen mahdolliset kehitysnäkymät (liite 1). Lähtöhaastattelussa kysyimme myös mitä hän odottaa tutkimukselta, ja miten hän haluaisi hyödyntää tutkimustuloksia. Haastattelussa kävi ilmi, että yrittäjällä on jo muutaman vuoden ajan ollut mielessä mahdollinen yritysmuodon muutos, koska toiminta on kasvanut. Yrittäjä sanoi kokevansa tämän hetkisen toimintamuodon itselleen epäedulliseksi verotuksen kannalta, ja hän toivoo tutkimustulosten auttavan päätöksenteossa koskien mahdollista yritysmuodon muutosta.

Haastattelimme tutkimusta aloittaessamme myös toimeksiantajan kirjanpitäjää (liite 1). Hän toivoi, että tutkimustulokset lisäisivät toimeksiantajamme tietämystä yrityksen ja omistajan tuloverotuksesta sekä mahdollisuudesta nostaa varoja yrityksestään. Hän toivoi myös, että tutkimus auttaisi yrittäjää ymmärtämään mahdollisen yritysmuodon muutoksen konkreettiset vaikutukset tuloverotukseen ja sen ohella hallintoon sekä varojen nostoon. Toimeksiantajamme kirjanpitäjä uskoi tutkimustulosten hyödyntävän häntä myös muiden asiakasyritysten kohdalla, jotka pohtivat yritysmuodon muutosta toiminimestä osakeyhtiöksi.

Tutkimuksen edetessä olimme uudelleen yhteydessä toimeksiantajaamme pyytämällä lisäselvitystä koskien hänen tulotasoaan (liite 1). Lisäselvitysten tulokset ovat luvussa 6.1 Lähtökohtia verolaskelmiin.

Loppuhaastattelussa (liite 1) kerroimme toimeksiantajalle tutkimuksen keskeisimmät tulokset ja esityksemme jatkotoimenpiteistä. Loppuhaastattelun tulokset ovat luvussa 7.2 Yritysmuodon valinta kokonaisuuden kannalta.

Työmme teoria perustuu lähinnä Suomen lainsäädäntöön, etenkin verolainsäädäntöön ja yhteisöläinsäädäntöön. Perehdymme teoriaan lisäksi hyödyntäen oikeuskirjallisuutta, tutkimusmenetelmäkirjallisuutta, netti- ja lehtiartikkeleita sekä Hetemäen verotyöryhmän väli- ja loppuraporttia.

Tutkimusaineistoksi saimme toimeksiantajaltamme vuoden 2009 tilinpäätöstiedot ja verotuspäätöksen. Niiden tietoja hyödynsimme muun muassa vaihtoehtoisten verolaskelmien laatimisessa, joita olemme vertailleet keskenään ja toimeksiantajamme vuoden 2009 tietoihin. Vaihtoehtoisten laskelmien pohjalta pystyimme tekemään verotuksellisia johtopäätöksiä, joiden jälkeen pohdimme yritysmuodon muutosta kokonaisuutena muut seikat huomioiden. Näin voimme esittää oman näkökulmamme toimeksiantajalle yritysmuodon muutosta koskevan päätöksenteon tueksi.

3 TOIMINIMI YRITYSMUOTONA

3.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia luonnollinen henkilö, yleiskielisessä puhutaan muodoissa "Toiminimi", "Tmi" tai "yksityisliike" (PRH 2010a). Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen on Suomessa toiseksi suosituin yritysmuoto (PRH 2011). Toimeksiantajamme on perustanut yrityksensä vuonna 2003, ja hän on toiminut siitä lähtien yksityisenä elinkeinonharjoittajana.

Elinkeinonharjoittajia on kahdenlaisia: liikkeen- ja ammatinharjoittajia. Kummankin yritysmuodon tyypillinen piirre on se, että ne harjoittavat toimintaansa itsenäisesti ja yrittäjän omaksi hyväksi. Liikkeenharjoittajaksi elinkeinonharjoittaja katsotaan poikkeuksetta silloin, kun hänellä on pysyvä myynti- tai ostopaikka. (Verohallinto 2005a.) Toimeksiantajallamme on kiinteä myyntipaikka, joten hän on yksityistä elinkeinoa harjoittava liikkeenharjoittaja.

Luonnollinen henkilö, jonka asuinpaikka on Euroopan talousalueella (ETA), voi toimia Suomessa yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Laissa ei ole säädetty yksityistä elinkeinonharjoittajaa koskevasta minimipääomasta perustamisvaiheessa. Yksityinen elinkeinonharjoittaja edustaa ja toimii itse yrityksen puolesta sekä kirjoittaa sen toiminimen. (Yritys Suomi 2008.) Yksityinen elinkeinonharjoittaja, toisin kuin esimerkiksi osakeyhtiö, ei ole erillinen oikeushenkilö (Leppiniemi–Walden 2010, 150). Oikeushenkilöllisyys tarkoittaa sitä, että oikeushenkilö on oikeuskelpoinen ja oikeustoimikelpoinen. Oikeuskelpoinen voi omistaa oikeuksia ja velvoitteita. Oikeustoimikelpoisuus tarkoittaa puolestaan sitä, että oikeushenkilöllä on kyky itse määrätä oikeuksista ja velvoitteista. (Airaksinen ym. 2010, 15.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan ei tarvitse tehdä toiminnastaan kirjallista sopimusta, kuten on tehtävä esimerkiksi osakeyhtiötä perustettaessa. Yritystoiminnan ollessa sellaista, ettei siihen tarvita erityistä lupaa, riittää toiminnan aloittamiseen ilmoituksen jättäminen Patentti- ja rekisterihallinnon sekä verohallinnon yhteiseen Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään (YTJ). Luvanvaraisia

toimialoja on esimerkiksi taksiliikenne. (Verohallinto 2009a.) Toimeksiantajamme toimiala ei ole luvanvarainen.

Yksityistä elinkeinonharjoittajaa koskevia yleisiä säännöksiä on määritelty laissa elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ElinkL). Yleisesti elinkeinonharjoittajana toimimista koskevaa lainsäädäntöä on kuitenkin niukasti verrattuna esimerkiksi osakeyhtiön toimintaa koskevaan lainsäädäntöön, jota käsittelemme luvussa 4. Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotuksesta säädetään tuloverolaissa (TVL), laissa elinkeinotulon verottamisesta (EVL), josta käytetään alan kirjallisuudessa nimitystä elinkeinoverolaki ja laissa varojen arvostamisesta verotuksessa (ArVL). Elinkeinoverolain mukaan lasketaan liiketoiminnan verotettava tulo. Tuloverolain 38 §:n mukaan liikkeenharjoittajan yritystulo jaetaan pääomatuloksi ja ansiotuloksi, ja tulolajit verotetaan niitä koskevien säännösten mukaan. Tuloverolaissa tarkoitettu pääomatulo-osuus perustuu elinkeinotoiminnassa käytettyyn nettovarallisuuteen, josta säädetään laissa varojen arvostamisesta verotuksessa (ArVL 1 §).

3.2 Elinkeinonharjoittajan rahaliikenne

Elinkeinonharjoittaja voi sijoittaa varojaan yritystoimintaansa ja nostaa milloin tahansa tilikauden aikana yksityisottoja yrityksestään (KPMG 2001, 21). Yksityisottoja ei määritellä elinkeinonharjoittajan veronalaiseksi tuloksi eikä yrityksen kuluksi. Yrityksen oma pääoma pienenee yksityisottojen myötä, ja se pienentää nettovarallisuutta. Yrityksen oman pääoman muodostuessa negatiiviseksi yksityisottojen johdosta, kaikkia yrityksen maksamia korkoja ei voida enää vähentää verotuksessa. Tämä johtuu siitä, että yrityksen katsotaan joutuneen ottamaan yksityisottojensa rahoittamiseksi velkaa, joten velan korot eivät tältä osin kohdistu elinkeinotoimintaan ja täytyä vähennyskelpoisuuden vaatimusta. (Verohallinto 2005b.) Toimeksiantajamme yksityisottojen osuus on mielestämme ollut merkittävä suhteessa tulokseen. Vuoden 2008 tilinpäätöksessä niitä oli 36 011,91 euroa, kun voitto ennen veroja oli 52 266,82 euroa ja vuoden 2009 tilinpäätöksessä 49 524,45 euroa, kun voitto ennen veroja oli 69 681,33 euroa (liite 2). Yrityksen oma pääoma ei ole kuitenkaan ajautunut negatiiviseksi hyvän tuloksen ansiosta.

Yksityistalouteen ottamastaan vaihto- tai käyttöomaisuudesta tai muusta omaisuudesta luovutushinnaksi katsotaan otetun etuuden alkuperäinen hankintameno tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta (EVL 51b §). Yksityisliikkeen ja yksityistalouden välisistä varallisuuden siirroista ei tarvitse suorittaa varainsiirtoveroa (KPMG 2001, 22). Omaan käyttöön otetusta tavarasta tosin aiheutuu veroseuraamuksia arvonlisäverotuksessa. Siitä on maksettava myynnin arvonlisävero, koska se katsotaan ikään kuin itselle myymiseksi. (Lindfors 2009.)

Elinkeinonharjoittajan ei ole mahdollista maksaa palkkaa itselleen, puolisolleen tai alle 14-vuotiaalle perheenjäsenelleen, toisin kuin osakeyhtiö voi maksaa osakkaalleen tai sen perheenjäsenelle. Palkkoja ei voida myöskään vähentää yrityksen kuluna. Verovapaata tai vähennyskelpoista päivärahaa tai muitakaan kustannusten korvauksia, kuten kilometrikorvauksia, elinkeinonharjoittaja ei voi maksaa itselleen tai perheenjäsenelleen, mutta ne ovat vähennyskelpoisia verotuksessa. (EVL 16 § 1 k; Suomen Yrittäjät 2010.)

Elinkeinonharjoittajan auton kuuluessa yksityisvaroihin eikä kirjanpitoon, voidaan työmatkasta aiheutuneet todelliset kustannukset vähentää yrityksen kirjanpidossa. Mikäli todelliset kustannukset ovat palkansaajan päivärahaa ja kilometrikorvausta pienemmät, saa yrittäjä tehdä verotuksessaan lisävähennyksen, jolla korvaukset nousevat palkansaajan kilometrikorvauksen suuruisiksi. Elinkeinonharjoittaja voi myös olla rasittamatta elinkeinotoiminnan tuloista ja tehdä lisävähennykset veroilmoituksella, kuten toimeksiantajamme verotuksessa on tehty vuonna 2009 (taulukko 3). Vähennys on tällöin samansuuruinen kuin palkansaajan päiväraha ja kilometrikorvaus. (Suomen Yrittäjät 2010.)

Jos auto on kirjanpidossa, mikä edellyttää että auton käyttö tapahtuu pääasiallisesti elinkeinotoiminnassa, vähennetään kaikki auton kulut kirjanpidossa. Tällöin yksityisajot ilmoitetaan veroilmoituksella, mikä pienentää yrityksen kuluja. Elinkeinonharjoittajan matkakorvaukset ja niiden käsittely poikkeavat täten huomattavasti omasta osakeyhtiöstä palkkaa saavan yrittäjän verovapaista matkakorvauksista. (Suomen Yrittäjät 2010.)

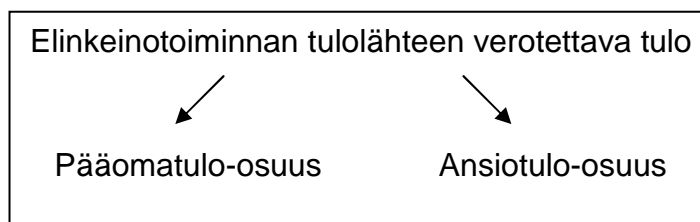
3.3 Elinkeinonharjoittajan verotus

Toiminimen tulo verotetaan yrittäjän tulona, joten se ei ole itsenäinen verovelvollinen (TVL 9 § 1 k; Leppiniemi–Walden 2010, 150). Tässä luvussa käsittelemme ensin elinkeinotulon muodostumisen, ja sitten selostamme miten toiminimiyrittäjää verotetaan tuloistaan. Toimeksiantajallamme ei ole muiden tulolähteiden tuloja kuin elinkeinotoiminnan tuloja.

Elinkeinonharjoittajan harjoittama ammattitoiminta muodostaa elinkeinotoiminnan tulolähteen. Verovuoden tuottojen ja kulujen erotus muodostaa elinkeinotoiminnan tuloksen. (EVL 3 §.) Elinkeinotoiminnan veronalaisia elinkeinotuloja ovat rahanarvoisena etuutena tai rahana saadut tulot (EVL 4 §). Vähennyskelpoisia menoja ovat elinkeinotoiminnan tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvat menot ja menetykset (EVL 7 §).

Vähennyskelpoisuudessa on myös rajoituksia, joten eräät menot ja menetykset ovat vähennyskelvottomia. Niitä ovat muun muassa puolet edustusmenoista, välittömät verot, veronkorotukset, sakot ja muut sanktioluonteiset maksuseuraamukset. Verovapaan tulon hankkimisesta aiheutuvat menot ovat myös vähennyskelvottomia, mutta verovapaan tulon ylimenevä menon osuus on vähennyskelpoinen. (EVL 16 §.) Yksityisliikkeellä on vähennyskoisuuden rajoituksia enemmän verrattuna yhtymään tai yhtiöön, kuten esimerkiksi luvussa 3.2 mainitut palkkamenot. Tämä rajoittaa verosuunnittelun mahdollisuuksia myös toimeksiantajamme kohdalla muihin yritysmuotoihin, kuten osakeyhtiöön verrattuna. (Leppiniemi–Walden 2010, 151.)

Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla elinkeinotoiminnan tulo jaetaan nettovarallisuuden perusteella kahteen tulolajiin (kuvio 1): pääoma- ja ansiotuloihin (ArVL 1 §; TVL 30 §). Tulosta lasketaan ensin pääomatulona verotettava osuus ja loput tulosta verotetaan ansiotulona. Elinkeinotulon pääomatuloosuus on yrittäjän valinnan perusteella 20 %:n, 10 %:n tai 0 %:n tuotto edellisen vuoden nettovarallisuudelle. Nettovarallisuuden laskentaa käsittelemme tarkemmin luvussa 3.4. Elinkeinotoiminnan tulolähteen tulon verottaminen kokonaan ansiotulona on mahdollista ensimmäisen kerran vuodelta 2010 toimitettavassa verotuksessa. Loput elinkeinotulosta on ansiotuloa. (TVL 38 §.)

Kuvio 1. Tulolajit

Suomessa ansiotuloja verotetaan valtionverotuksessa progressiivisesti eli veroa menee suhteellisesti enemmän suurista tuloista kuin pienistä. Pääomatulovero (28 %) (TVL 124 §) on puolestaan suhteellinen vero eli veroprosentti on määrätyn suuruinen eikä tulojen määrä vaikuta asiaan (Verohallinto 2005c, 2006 ja 2008.) Muita suhteellisia veroja ovat muun muassa yhteisöjen tulovero (26 %), kunnallis- ja kirkollisvero (TVL 124 §; Verohallinto 2005c). Valtio, kunta ja seurakunta saavat osansa ansiotuloverosta, kuten myös yhteisöjen tuloverosta. Pääomatulosta maksetaan veroa valtiolle. (TVL 1 §.)

Luonnollisen henkilön, kuten toimeksiantajamme, verotettava tulo lasketaan erikseen kunkin tulolajin osalta (TVL 30 §). Veronalaisista tuloista on verovelvollisella oikeus vähentää sen hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot (luonnolliset vähennykset) (TVL 29 §).

Taulukossa 1 on esitetty luonnollisen henkilön ansiotulon laskemista ja verotusta. Puhtaasta ansiotulosta lasketaan yleiset vähennykset verohallinnon toimesta ilman erillistä vaatimusta eli viran puolesta (Verohallinto 2010). Valtionverotuksessa vähennetään luonnollisen henkilön ansiotulolajin tappio 10 seuraavan verovuoden aikana kulloisenkin verovuoden ansiotuloista sekä kunnallisverotuksessa verovuoden tulosta sitä mukaa kun kyseisiä tuloja syntyy. Mikäli vähennysten yhteismäärä ylittää verovuonna veronalaisten ansiotulojen määrän, syntyy ansiotulolajin tappiota. (TVL 118 §.)

Taulukko 1. Ansiotulon laskeminen (vrt. Myrsky–Linnakangas 2006, 42).

<u>Ansiotulot</u>
+ elinkeinotoiminnan ansiotulo-osuus + palkkatulo + luontoisedut + yms. – luonnolliset vähennykset (mm. palkkatulosta tehtävät tulonhankkimisvähennykset, matkakustannukset, jäsenmaksut, työttömyyskassamaksut)
= Puhdas ansiotulo
<u>Valtionverotus</u>
Puhdas ansiotulo – valtionverotuksen vähennykset (kotitalousvähennys)
= Verovuoden ansiotulo – edellisten vuosien tappiot
= Verotettava ansiotulo Vero edellisestä (progressiivinen asteikko) – verosta tehtävät vähennykset – alijäämähyvitys
= Lopullinen valtionvero
<u>Kunnallisverotus</u>
Puhdas ansiotulo – kunnallisverotuksen vähennykset (opintoraha- ja ansiotulovähennys, kunnallisverotuksen perusvähennys)
= Verovuoden tulo – edellisten vuosien tappiot
= Verotettava tulo Vero edellisestä – alijäämähyvitys
= Lopullinen kunnallisvero

Pääomatuloja käsitellään ja niitä verotetaan luonnollisen henkilön verotuksessa yhtenä kokonaisuutena nettoperiaatteen mukaisesti, eli tietyn pääomatulon tulonhankkimiskulut voidaan vähentää toisesta pääomatulosta. Pääomatulosta tehtyjä vähennyksiä, aiemmilta vuosilta vahvistettuja tappioita lukuun ottamatta, ei huomioida viran puolesta, vaan ne on vaadittava vähennettäväksi verovelvollisen toimesta. (Verohallinto 2010a.)

Verotettava pääomatulo lasketaan (taulukko 2) vähentämällä puhtaasta pääomatulosta verovuotta aikaisemmilta vuosilta vahvistetut pääomatulolajin tappiot (TVL 30 §). Jollei pääomatuloa ole, vähennys tehdään ansiotulosta määrättävästä verosta alijäämähyvityksenä. Vähennettävä määrä on pääomatuloveroprosentin osoittama määrä verovuonna syntyneestä pääomatulolajin alijäämästä, esimerkiksi maksetuista asuntolainan koroista. (TVL 60 §; Verohallinto 2010b.) Harvalla yksityishenkilöllä on pääomatuloja, ja siten alijäämähyvitys menettely on yleinen. Tällä menettelyllä päästään samaan verovaikutukseen kuin pääomatulosta vähennettäessä (Verohallinto 2010a).

Taulukko 2. Pääomatulon laskeminen (vrt. Myrsky–Linnakangas 2006, 41).

<u>Pääomatulot</u>
+ elinkeinotoiminnan pääomatulo-osuus
+ korkotulot
+ yms.
– luonnolliset vähennykset
= Puhdas pääomatulo
– korot (asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot)
– elinkeinotoiminnan tappio (TVL 59 §)
= Verovuoden pääomatulo/alijäämä
– edellisten vuosien pääomatulolajin tappio
= Verotettava pääomatulo (yli jäämä) (josta 28 %)

3.4 Nettovarallisuus

”Nettovarallisuudesta on tullut Suomen verojärjestelmään monessa eri yhteydessä hyvin keskeinen käsite” (Mattila 2008). Toimeksiantajamme pääomatulo-osuuden laskennan perustana olevan nettovarallisuuden lisäksi osinkoverotuksessa tarvittavan osakkeen matemaattisen arvon laskennasta (luku 4.6 Osinkoverotus) säädetään laissa varojen arvostamisesta verotuksessa. Luvussa 6 olemme laskeneet toimeksiantajamme nettovarallisuuden 31.12.2009 toiminimen taseen pohjalta, siinä tapauksessa että hän perustaisi osakeyhtiön.

Lähtökohta nettovarallisuuden laskemisessa kaikissa yritysmuodoissa on, että yrityksen varoista vähennetään sen velat. Käyttö-, vaihto-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus sekä muu omaisuus ja pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa, lasketaan mukaan yrityksen varoihin (taulukko 3). (ArVL 2 §.)

Varat arvostetaan yleensä tuloverotuksessa poistamattomaan hankintamenuon, mutta muitakin arvostustapoja on (Myrsky–Ossa 2009, 218). Velat arvostetaan niiden nimellisarvoon (ArVL 8 §).

Taulukko 3. Toiminimen nettovarallisuus

NETTOVARALLISUUS	
+ Varat	
	Käyttöomaisuus
	Vaihto-omaisuus
	Sijoitusomaisuus
	Rahoitusomaisuus
	Muu yrityksen omaisuus
	Pitkävaikutteiset menot, joilla varallisuusarvoa 30 % edeltävän 12 kk aikana maksetuista palkoista
– Velat	
	Ostovelat
	Muut yrityksen velat
= Nettovarallisuus	

Elinkeinonharjoittajan yksityistalouden varoja ja velkoja ei oteta huomioon laskettaessa nettovarallisuutta (Verohallinto 2009b). Laskettaessa pääomatulon osuutta, lisätään nettovarallisuuteen 30 % palkoista, jotka on maksettu 12 edeltävän kuukauden aikana (TVL 41 §). Elinkeinonharjoittajan korkea nettovarallisuus voi siten keventää verotusta, koska pääomatulovero on 28 % ja ansiotulovero voi hyvän tuloksen ansiosta nousta huomattavasti korkeammaksi.

4 OSAKEYHTIÖ YRITYSMUOTONA

4.1 Keskeiset periaatteet

Osakeyhtiö on yleisin yritysmuoto Suomessa verrattuna muihin yritystoiminnan harjoittamisen muotoihin (PRH 2011). Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet määritellään Osakeyhtiölaissa (Airaksinen–Pulkkinen–Rasinaho 2010, 5). Käsittelemme työssämme osakeyhtiötä verotuksellisesta ja yhtiöoikeudellisesta näkökulmasta, koska osakeyhtiö on potentiaalinen yritysmuoto toimeksiantajamme yritystoiminnalle.

Puhuessamme käsitteestä ”osakeyhtiö”, tarkoitamme yksityistä osakeyhtiötä, koska toimeksiantajallemme julkisen osakeyhtiön perustaminen ei ole mahdollinen vaihtoehto muun muassa sen vähimmäispääomavaatimuksen vuoksi. Siksi emme myöskään käsittele työssämme julkista osakeyhtiötä.

Osakeyhtiön kahdeksan keskeistä periaatetta määritellään Osakeyhtiölain (OYL) 1 luvun pykälissä 2–9. Näillä periaatteilla on merkittävä asema osakeyhtiöoikeudessa, ja lain sääntely perustuu juuri näihin periaatteisiin (Siikarla 2006, 18–19). Siksi myös pienen osakeyhtiön perustamista suunniteltaessa, kuten toimeksiantajamme, olisi hyvä perehtyä kyseisiin periaatteisiin.

Ensimmäinen periaate on oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajien rajoitettu vastuu (OYL 1:2 §). Osakeyhtiö on itsenäinen oikeushenkilö (Siikarla 2006, 19). Osakkeenomistajat eivät ole lähtökohtaisesti henkilökohtaisessa vastuussa yhtiön velvoitteista ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä (OYL 1:2 §).

Pääoma ja sen pysyvyys on toinen periaate. Osakeyhtiöllä on osakepääoma, ja yksityisellä osakeyhtiöllä vähimmäisosakepääoma on 2 500 euroa. (OYL 1:3 §.) Koska osakkeenomistajat eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön veloista, voidaan varoja jakaa vain laissa määrättyjen ehtojen mukaan, siten varmistetaan pääoman pysyvyys ja velkojien asema (Immonen–Nuolimaa 2007, 23). Kolmas periaate oikeuttaa osakkeen luovuttamiseen ja hankkimiseen lähtökohtaisesti rajoituksetta (OYL 1:4 §). Se ei kuitenkaan täysin sovellu yksityisen osakeyhtiön toiminnan keskeisiin periaatteisiin, kos-

ka yhtiöjärjestyksissä on yleensä rajoitettu luovutettavuutta (Airaksinen ym. 2010, 22).

Osakeyhtiön neljäs ja hyvin olennainen periaate on, että toiminnan tarkoitus on tuottaa voittoa osakkeenomistajille (OYL 1:5 §). Mikäli yhtiöjärjestyksessä ei erikseen mainita, että yhtiön tarkoitus on muu kuin voiton tuottaminen, voidaan olettaa, että yhtiö on perustettu juuri voitontuottamistarkoitusta varten (Immonen–Nuolimaa 2007, 21–22). Enemmistöperiaate, joka on viides periaate, tarkoittaa, että yhtiökokouksessa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaa. Päätökset perustuvat lähtökohtaisesti äänten enemmistöön. (OYL 1:6 §.)

Kuudennella periaatteella eli yhdenvertaisuuden periaatteella taataan kaikille osakkeille yhtäläiset oikeudet. Tämäkin asia voidaan tosin yhtiöjärjestyksessä sopia toisin. Yhtiön toimielimet eivät siten voi ryhtyä toimenpiteisiin, jotka aiheuttavat epäoikeudenmukaisuutta osakkeenomistajille. (OYL 1:7 §.) Johdon tehtävänä on huolellisella toiminnallaan edistää yhtiön etua, ja se on osakeyhtiön seitsemäs periaate (OYL 1:8 §).

Kahdeksas periaate on tahdonvaltaisuus. Osakkeenomistajat määräävät yhtiön toiminnasta yhtiöjärjestyksessä hyvän tavan, osakeyhtiölain ja muun pakottavan lainsäädännön puitteissa. (OYL 1:9 §.) Säännös kuvaa hyvin sopimusvapautta, jota yhtiöjärjestyksen tekemisessä voidaan melko laajasti toteuttaa (Airaksinen ym. 2010, 52).

4.2 Perustaminen

Osakeyhtiö syntyy rekisteröimisellä, eli tekemällä perusilmoitus Kaupparekisteriin. Perustamissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen on yhtiö ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa, tai muuten yhtiön perustaminen raukeaa. (PRH 2010b.)

Perustamissopimus on kirjallinen yhtiön perustamisasiakirja, jonka allekirjoittamalla osakkeenomistajat merkitsevät osakkeensa. Se sisältää vähintään päivämäärän, osakkeenomistajat, osakkeiden merkintähinnat, osakkeen maksuajan ja yhtiön hallituksen jäsenet. Yhtiöjärjestys on liitettävä perusta-

missopimukseen. Yhtiöjärjestyksessä on mainittava vähintään toiminimi, kotipaikka sekä toimiala. Tilikausi määrätään joko yhtiöjärjestyksessä tai perustamissopimuksessa. (OYL 2:1–3 §:t.)

Osakeyhtiön voi perustaa luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, kuten toiset yhtiöt. Yksikin luonnollinen henkilö, kuten toimeksiantajamme, voi perustaa osakeyhtiön, ja siten syntyy ns. yhdenmiehenyhtiö, mikä on melko yleistä Suomessa. (Airaksinen ym. 2010, 60–61.) Perustamisvaiheessa tulee Kaupparekisteriin ilmoittaa jos yhtiöön on valittu yksi tai useampi tilintarkastaja, mikä tulee myös merkitä perustamissopimukseen (PRH 2010b). Uuden tilintarkastuslain mukaan ei tarvitse valita tilintarkastajaa, jos enintään yksi seuraavista ehdoista on täyttynyt viimeksi päättyneellä ja sitä edeltävällä tilikaudella: taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa, liikevaihto ylittää 200 000 euroa tai palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä (tilintarkastuslaki 4 §). Nykyään ei voida valita yhtiöön maallikkotilintarkastajaa (PRH 2010b). Toimeksiantajamme ei tällä hetkellä olisi pakollista valita tilintarkastajaa, jos hän perustaisi osakeyhtiön.

Osakeyhtiön perustamisessa puhutaan simultaaniperustamisesta, eli perustamistoimet tehdään yhdessä vaiheessa ja kaikki osakkeenomistajat ovat tiedossa perustamishetkellä. OYL:n säännökset perustamisesta pohjautuvat myös näihin tietoihin. Simultaaniperustamisen vaiheita on neljä: laaditaan perustamissopimus, avataan pankkitili, maksetaan osakkeet perustamissopimuksessa mainittuun eräpäivään mennessä ja ilmoitetaan yhtiö Kaupparekisteriin. (Airaksinen ym. 2010, 56–57.) Osake voidaan maksaa rahana tai apporttina eli muulla omaisuudella. Työpanos ei käy apporttiomaisuutena. (OYL 2:5–6 §:t.)

Yhtiön perustamisessa on olennaista tuntea Kaupparekisterin perustamiskäytännöt. Yksi yhteinen perusilmoitus riittää Kaupparekisteriin ja verottajan Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. Samoja tietoja ei tarvitse enää ilmoittaa kahden eri paikkaan. (Airaksinen ym. 2010, 58.) Perustamisvaiheessa valitaan yhtiölle toiminimi, joka yksilöi haltijansa yrityksen. Sen on erotuttava jo rekisteröidyistä toiminimistä, jollei näin tapahdu, voidaan yhtiön rekisteröinti evätä.

(Airaksinen ym. 2010, 72–73.) Yksityisen osakeyhtiön toiminimessä tulee olla lyhennys ”oy” tai sana ”osakeyhtiö” (toiminimilaki 7 § 4 k).

Suomen lainsäädännössä ei ole erillisiä säännöksiä yksityisliikkeen muuttamisesta osakeyhtiöksi, vaan kysymyksessä on yhtiön perustaminen vaikka tuloverolaissa puhutaankin toimintamuodon muutoksesta (Immonen 2006, 372, 381). Perustettaessa osakeyhtiö jatkamaan yksityisliikkeen toimintaa, kuten toimeksiantajamme voisi tehdä, perustaminen tapahtuu siis simultaaniperustamisella. Elinkeinonharjoittajan tulee tehdä osakeyhtiön perustamisilmoitus. Toimintaa ei siten voida suoraan jatkaa osakeyhtiömuodossa. Elinkeinonharjoittajan ei kuitenkaan tarvitse tehdä lopettamisilmoitusta liiketoiminnan jatkuessa osakeyhtiönä. (PRH 2010c.)

Toimintamuodon muutos elinkeinonharjoittajasta osakeyhtiöksi ilman vero-seuraamuksia on mahdollinen vain TVL:n 24 §:ssä mainitussa tapauksessa (Immonen 2006, 372). TVL 24 §:n mukaan liikkeenharjoittajan ei katsota lopettavan toimintaansa verotuksessa silloin kuin aikaisemman toiminnan varat ja velat siirtyvät samoista arvoista osakeyhtiöön, jonka osakkeet hän merkitsee. Säännös tarkoittaa periaatteessa kolmen edellytyksen täyttymistä: aiemman toiminnan varat ja velat siirtyvät uuteen yhtiöön, varat ja velat siirtyvät nimenomaan samoista arvoista sekä aiempi toiminta jatkuu uudessa yhtiössä (Alhola 2011). Verotuksellisen identtisuuden säilymisen edellyttämä liikkeen varojen ja velkojen siirtäminen osakeyhtiölle verotuskirjanpidon arvoilla tarkoittaa tasejatkuvuuden noudattamista. OYL:n näkökulmasta yksityisliikkeen varat ja velat ovat maksu osakemerkinnästä. (Immonen 2006, 374–376.)

Mikäli toimeksiantajamme perustaisi osakeyhtiön, tulisi hänen siirtää kaikki toiminimen varat ja velat perustettavaan yhtiöön, sekä merkittävä itse kaikki osakkeet. Näin hän pystyisi perustamaan osakeyhtiön veroneutraalisti tuloverotuksen kannalta, tämä asetelma on myös laskelmiemme lähtökohta. OYL:n minimipääomavaatimus yksityiselle osakeyhtiölle (2 500 euroa) ei täten soveltuisi toimeksiantajamme kohdalla yhtiön perustamiseen, koska hänellä on taseessa (liite 2) enemmän varoja. Huomattavaa on myös, että hänen on perustamisvaiheessa yksin merkittävä kaikki osakkeet, omistuspohjan laajene-

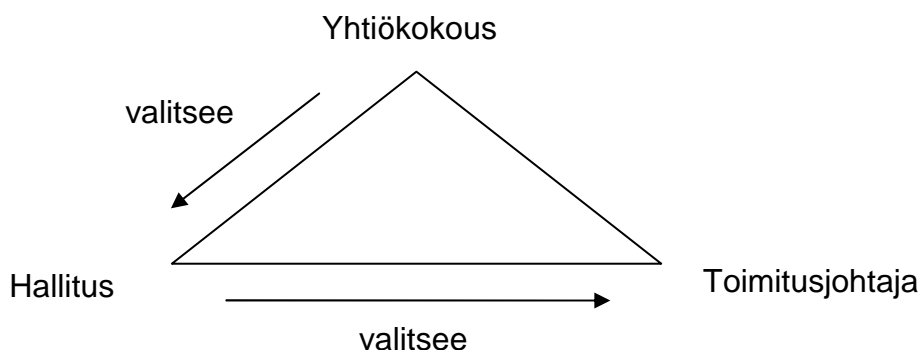
minen on mahdollista vasta myöhemminä toimintavuosina (Alhola 2011). Toimeksiantajamme voisi siten miettiä omistuspohjan laajentamista esimerkiksi lapsillensa vasta parin vuoden kuluttua osakeyhtiön perustamisesta.

Toimeksiantajallamme ei ole taseessa kiinteistöjä eikä arvopapereita, joten hänelle ei aiheudu maksettavaksi varainsiirtoveroa, joka muuten aiheutuisi niiden siirtämisestä osakeyhtiöön (Alhola 2011).

Yksityisliikkeen yhtiöittämisessä voi olla myös vaikutuksia esimerkiksi velkavastuisiin, panttauksiin ja takauksiin (Immonen 2006, 375). Toimeksiantajamme yrityksellä ei ole lainaa eikä muita sellaisia velvoitteita, jotka vaikuttaisivat hänen mahdolliseen yhtiöittämisspäätökseen. Jos identtisyys ja tasejatkuvuuden edellytykset eivät toteudu, voi siitä aiheutua muun muassa tappioiden vähennysoikeuden katkeamista, joka puolestaan voi aiheuttaa tuloveroseuraamuksia (Alhola 2011).

4.3 Hallinto

Osakeyhtiön hallinto muodostuu lähtökohtaisesti yhtiökokouksesta, hallituksesta ja toimitusjohtajasta. Yhtiökokous on juridisesti ylintä päätösvaltaa käyttävä elin osakeyhtiössä. (Airaksinen ym. 2010, 231.) Kuviossa 2 Osakeyhtiön hallinto, yhtiökokous on sijoitettu hallintokolmion kärkeen. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa (OYL 5:1 §). Varsinaisessa yhtiökokouksessa päätetään muun muassa tilinpäätöksen vahvistamisesta, voiton käyttämisestä sekä vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Kokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä esimerkiksi, jos yhtiöjärjestyksessä määrätään tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta. (OYL 5:3 §.) Osakkeenomistajat saavat äänestää yhtiökokouksessa edustamiensa osakkeiden koko äänimäärällä, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä (OYL 5:12 §).

Kuvio 2. Osakeyhtiön hallinto

Osakeyhtiö voi halutessaan päättää valitseeko se toimitusjohtajan, mutta hallitus on oltava kaikilla yhtiöillä (OYL 6:1 §). Yhtiökokous valitsee hallituksen, jonka tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (OYL 6:2 §). Hallitus tekee tärkeimmät liiketoimintapäätökset, hoitaa varainhoidon valvonnan, määrittelee strategian ja seuraa sen toteuttamista. Hallitus myös valitsee ja erottaa toimitusjohtajan. (Airaksinen ym. 2010, 232.) Jos yhtiöllä on toimitusjohtaja, sen tehtäviin kuuluu hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti (OYL 6:17 §). Usein yhtiössä toimitusjohtajalla on hyvin keskeinen rooli, ja hallituksen tehtävä on lähinnä toimitusjohtajan valinta ja erottaminen (Airaksinen ym. 2010, 233).

Yksinkertaistettuna toimivalta jakautuu yhtiössä siten, että yhtiökokous tekee vähän mutta keskeisiä lain pykälisiin perustuvia päätöksiä. Hallitus hoitaa kaiken muun päätöksenteon. Yksinkertaisimmillaan osakeyhtiön hallinto koostuu vain yhtiökokouksesta ja yhdestä hallituksen jäsenestä sekä hänen varajäsenestä. Yhtiökokous voidaan pitää paperikokouksena eli kirjoitetaan pöytäkirja ikään kuin muodon vuoksi, eikä varsinaista kokousmuotoista tilaisuutta ole. (Airaksinen ym. 2010, 234.)

Päätöksenteko on mahdollista myös ilman yhtiökokousta jos kaikki osakkaat ovat päätöksestä yksimielisiä. Tässä tapauksessa laaditaan kirjallinen päätös, johon kerätään kaikkien osakkeenomistajien allekirjoitukset. (Norri 2006, 214.) Yhdenmiehenyhtiössä voidaan siis juridisesti hoitaa hallinto laatimalla vaaditut asiakirjat ilman varsinaisia kokoustoimenpiteitä.

4.4 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiön toiminnan tuottama tulo on yhtiön tuloa, eikä vaikuta sellaiseenaan osakkaan verotukseen (TVL 9 §). Osakeyhtiö on siten itsenäinen verovelvollinen. Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta poiketen tuloa ei jaeta tulolajeihin, vaan tulo verotetaan yhtiön tulona. Osakeyhtiö maksaa tällä hetkellä tuloksestaan 26 % veroa (TVL 124 §).

Kirjanpidon osoittaman voiton tai tappion pohjalta lasketaan verotettava tulo. Näin käy muun muassa silloin, kun yhtiön kirjanpidon tulos jaetaan usealle tulolähteelle. Osakeyhtiöllä voi olla elinkeinotulolähteen lisäksi maatalouden tulolähteen tai muun toiminnan eli henkilökohtaisen tulolähteen tuloja. Esimerkiksi ulkopuoliselle vuokratusta kiinteistöstä, joka ei välittömästi tai välillisesti palvele elinkeinotoimintaa, voi muodostua henkilökohtaisen tulolähteen tuloa. Osakeyhtiön kirjanpidon voittoa ennen veroja pienentää myös mahdolliset aiempien vuosien tappiot. Osakeyhtiö saa vähentää vahvistetut tappiot seuraavan 10 verovuoden aikana sitä mukaa kun tuloa syntyy. Vahvistetut tappiot vähennetään vain sen tulolähteen tuloksesta, jossa ne ovat syntyneet. (Verohallinto 2008.) Osakeyhtiön, kuten muidenkin verovelvollisten, elinkeinotoiminnan verotettava tulo määritetään elinkeinoverolain mukaan (EVL 1 §). Tulo verotetaan kuitenkin tuloverolain mukaan (TVL 1 §).

4.5 Osakeyhtiön varojen jako

Osakeyhtiölain 13 luvussa säädetään sallituista tavoista jakaa varoja osakkeenomistajille. Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta poiketen, osakas voi nostaa varoja osakeyhtiöstä kolmella eri tavalla: palkkana, osinkona ja lainana. Osakeyhtiössä ei ole mahdollista nostaa verovapaita yksityisottoja, kuten toimeksiantajamme on tähän asti elinkeinonharjoittajana voinut tehdä. Jos osakas saa yhtiöstä palkkaa, kulukorvauksia tai luontoisetuja, ne on käsiteltävä yhtiön kirjanpidossa tulosta pienentävänä kuluna. Osakkaille ei ole välttämätöntä maksaa palkkaa heidän tekemästä työstään, vaan palkanmaksu voidaan tietyissä tapauksissa korvata osingon maksamisella etenkin perheyhtiöissä. Maksettaessa palkkaa, tulee sen olla kohtuullista, jottei etuuksien antaminen johda peiteltyyn osingonjaon verotukseen. Osakkaalle voidaan maksaa verovapaita korvauksia, esimerkiksi päivärahoja ja kilometrikorvauk-

sia, joita elinkeinonharjoittaja puolestaan ei voi itselleen maksaa. (Verohallinto 2005b.)

Osakeyhtiön laillista varojen jakoa on voitonjako osinkoina ja varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta. Yhtiön varojen jakotapoihin ovat rinnastettavissa myös omien osakkeiden hankkiminen ja lunastus, osakepääoman alentaminen, yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen. Laitonta varojen jakoa on liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta. Ennen yhtiön rekisteröimistä ei ole sallittua jakaa varoja. (OYL 13:1 §.) Varojen jaosta seuraa sen tavasta riippuen erilaisia veroseuraamuksia (Walden 2010). Käsittelemme työssämme ainoastaan osingonjaon verotusta (luku 4.6), koska muut varojen jakotavat eivät ole tutkimusongelmamme kannalta olennaisia.

Yhtiökokous päättää varojen jaosta (OYL 13:6 §). Lähtökohtana on, että varojen jakaminen perustuu viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen, joka on myös tilintarkastettu, mikäli yhtiö on siihen velvoitettu (luku 4.2 Perustaminen). Mikäli toimeksiantajamme perustaisi osakeyhtiön, voisi yhtiö jakaa osinkoa vasta noin vuoden kuluttua, kun ensimmäinen tilinpäätös on vahvistettu, tietenkin sillä edellytyksellä, että yhtiön tilikausi on ollut voitollinen ja yhtiöllä on hyvä maksuvalmius.

Varojen jako ei saa johtaa yhtiön maksukyvyttömyyteen, joten päätöksentekohetkellä on asia punnittava tarkasti (OYL 13:2 §). Varojen jakopäätöstä tehtäessä ei riitä, että huomioidaan tilinpäätöshetken taloudellinen tilanne, vaan myös tilinpäätöksen laatimisen jälkeiset olennaiset muutokset taloudellisessa asemassa on otettava huomioon (OYL 13:3 §). Mikäli varoja kuitenkin jaetaan lain vastaisesti ja se aiheuttaa jaon jälkeen yhtiön maksukyvyttömyyden, on osakas velvollinen palauttamaan yhtiöstä saamansa varat korkojen kera, mikäli hän tiesi tai olisi pitänyt tietää jakamisen olevan lain vastaista (OYL 13:4 §).

Varojen jaon kolmas tapa eli osakaslaina voidaan antaa osakkaalle tai sen lähisukulaiselle, mutta on harvoin yhtiön edun mukaista antaa merkittävän suuria lähipiirilainoja (Verohallinto 2005b). Osakaslaina katsotaan verotuksessa osakkaan pääomatuloksi, jos lainaa ei ole maksettu takaisin yhtiölle

sen nostovuoden loppuun mennessä. Tällaisen menettelyn edellytyksenä on, että osakas, hänen perheenjäsenensä tai he yhdessä omistavat vähintään 10 % osakkeista. (TVL 53a §.) Osakas saa vähentää takaisin maksetun määrän pääomatuloistaan, jos hän maksaa lainan takaisin viiden vuoden sisällä (TVL 54c §). Jos omistusehto jää täyttymättä, eli laina ei ole pääomatuloa, on lainasta perittävä osakkaalta kohtuullista korkoa, jona pidetään valtiovarainministeriön vahvistamaa peruskorkoa (Verohallinto 2007).

4.6 Osinkoverotus

Osinkoverotusta uudistettiin viimeksi vuonna 2005 (Ojala 2005). Joulukuussa 2010 loppuraportin jättänyt Hetemäen verotyöryhmä antoi ehdotuksensa osinkoverotuksen uudistamisesta. Työryhmän ehdottomat muutokset voivat tulla voimaan lähivuosina, mutta se vaatii eduskunnan päätöstä. On kuitenkin mahdotonta antaa tarkkaa ennustetta poliittisen päätöksen tekemisestä tulevaisuudessa, joten tässä luvussa käymme läpi osinkoverotusta tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön perusteella. Luvussa 5 käsittelemme Verotyöryhmän esityksiä tarkemmin. Käsittelemme vain yksityishenkilön noteeraamattomalta yhtiöltä saadun osingon verotusta, koska muu osinkoverotus ei ole tutkimusongelmamme kannalta olennainen.

Nyt voimassa olevan lainsäädännön perusteella osakasta verotetaan osakeyhtiön hänelle jakamasta osingosta, eikä siitä aiheudu jakavalle yhtiölle vero-seuraamuksia. Osakkeiden matemaattinen arvo vaikuttaa siihen, onko osinko verovapaata vai tuleeko se verotetuksi pääoma- tai ansiotulona. (Ojala 2005.) Verovapaa-käsite on sinänsä harhaanjohtava, koska yritys on jo maksanut kyseisestä tulosta veroa 26 % (Peräsarka 2009).

Osakkeiden matemaattisen arvon vuotuista 9 %:n tuottoa eli niin sanottua normaalituottoa vastaavaan määrään asti osinko on pääomatuloa. Ylimenevästä osuudesta on 70 % veronalaista ansiotuloa ja 30 % verovapaata. (TVL 33b §.) Ansiotulona verotettava osinko lisätään osingonsaajan muihin ansiotuloihin, joten tulojen kokonaismäärästä riippuen vero voi käytännössä vaihdella 0 % – 55 % välillä (Ojala 2005).

Yksityishenkilön saamat pääomatulo-osingot ovat verovapaita 90 000 euron asti, siihen rajaan lasketaan kaikki listaamattomien yhtiöiden osingot. Mikäli käy niin, että 9 %:n tuotto-osuutta riittää yli 90 000 euron osinkoihin, on ylimenevä osuus 70 % veronalaista pääomatuloa ja 30 % verovapaata niin pitkälle kuin 9 %:n osuutta riittää. (TVL 33b §.) 90 000 euron rajan ylittävän osingon verotus vastaa pörssilistatun yhtiön verotusta, eli vero on 19,6 % ($70\% \cdot 28\%$). Yhtiön tulisi kuitenkin olla erittäin varakas, jotta 9 %:n mukaan määritetty osinko ylittäisi 90 000 euroa. (Ojala 2005.) Viimeksi mainittu tilanne on kuitenkin hyvin epätodennäköinen toimeksiantajamme kohdalla ainakin lähivuosina (luku 6 Verolaskelmat).

Osakkeen matemaattinen arvo tarkoittaa nettovarallisuutta omistettuja osakkeita kohden (Leppiniemi–Walden 2010, 175). Yhdenmiehenyhtiössä nettovarallisuus ennen osakaskohtaisia vähennyksiä on siten sama kuin osakkaan omistamien osakkeiden matemaattinen arvo, jos yhtiössä ei ole muita osakkeenomistajia. Yhtiön nettovarallisuus lasketaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat (ArVL 2 §). Uudessa osakeyhtiössä, jolla ei ole osingonjakovuotta edeltäneenä vuonna päättynyttä tilikautta, katsotaan osakkeiden matemaattiseksi arvoksi nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo (Ojala 2005). Nettovarallisuutta laskettaessa saadaan tehdä osakaskohtaisia vähennyksiä, jotka on määritelty tuloverolain 33b §:ssä.

Jos YEL-osakas on käyttänyt yhtiön varoihin kuuluvaa asuntoa oman tai perheensä asuntona, vähennetään asunnon arvo hänen osakkeiden matemaattisesta arvosta (TVL 33b §). Säännöksen tarkoituksena on estää keinotekoinen yhtiön varojen lisääminen sijoittamalla yhtiöön omia asuntoja (Ojala 2005). Mahdollinen osakaslaina vähennetään myös osakkeiden matemaattisesta arvosta. Ensisijaisesti laina vähennetään lainanottajan omien osakkeiden arvosta, ja ylittävä osuus perheenjäsenten osakkeiden arvosta omistusten suhteessa. (TVL 33b §.) Nämä vähennykset pienentävät osakkeiden matemaattista arvoa, ja siten samalla pääomatulo-osuutta, joka on useissa tapauksissa yksityishenkilölle verovapaa.

Poikkeuksena edellä mainitusta osinkoverotuksesta ovat työperusteiset osingot. Jos osingon jakoperusteena on osingonsaajan tai hänen intressipiiriin

kuuluvan henkilön työpanos, katsotaan osinko kokonaan työpanoksen luovuttajan ansiotuloksi. (TVL 33b §.) Tällaisia tilanteita syntyy yhden hengen osakeyhtiöissä ja etenkin asiantuntijaorganisaatioissa, kuten asianajaja-, lääkäri- ja konsulttiyrityksissä (Leppiniemi–Walden 2010, 176). Toimeksiantajamme olisi siten tarpeellista nostaa ainakin pientä palkkaa osakeyhtiöstä, mikäli hän päätyy sen perustamiseen, koska hänen työpanoksestaan koostuu yrityksen tulo. Osinko voitaisiin tällöin katsoa työperusteisena, jos hänelle ei maksettaisi palkkaa ollenkaan.

5 VEROTUKSEN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄ

5.1 Yleistä Verotyöryhmästä

Valtiovarainministeriö asetti syksyllä 2008 työryhmän arvioimaan Suomen nykyistä verojärjestelmää ja tarkastelemaan uudistumistarpeita talouden toimintaympäristössä (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 7). Verotyöryhmän loppuraportti valmistui työmme kannalta hyvään aikaan joulukuussa 2010, ja se esittää kokonaisarvion verotuksen kehittämisestä (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010a, 15). Työryhmän tarkastelemat kehittämistarpeet ovat ajankohtaisia ja tulisivat voimaantultuaan vaikuttamaan myös toimeksiantajamme verotukseen, etenkin mikäli hän perustaisi osakeyhtiön. Raportti antaa työhömmme mielenkiintoista näkökulmaa osakeyhtiön ja osakkaan kokonaisverotuksen tarkastelusta. Keskitymme työryhmän kehittämistarpeisiin, siltä osin kun se koskee yhteisöveroa ja osinkoverotusta.

Ansiotuloverotukseen työryhmä ehdotti kevennystä, ja verotuksen painopisteen siirtoa työn verottamisesta kulutuksen verottamiseen. Ansiotulojen keskimääräinen veroaste laskisi toimeksiantajamme tulotasolla noin 2,2 prosenttiyksikköä. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010a, 69–71.) Mielestämme ansiotuloveroasteen aleneminen on julkisessa sanassa esiintyneen poliittisen keskustelun perusteella kyseenalaista eikä toimeksiantajamme kannalta suuruudeltaan kovin merkittävää, joten emme käsittele ansiotuloverotuksen muutosehdotuksia tarkemmin. Mahdollisesta yritysmuodon muutoksesta huolimatta toimeksiantajallamme tulisi myös jatkossa olemaan ansiotuloja, koska hän tulisi todennäköisesti nostamaan palkkaa osakeyhtiöstä (luku 4.6 Osinkoverotus). Siksi hän hyötyisi mahdollisesta ansiotuloverotuksen kevennyksestä yritysmuodon muutoksesta huolimatta.

5.2 Listaamattoman yhtiön osinkoverotus nykyainsäädännössä

Luvussa 4.6 käsitelimme osinkoverotuksen periaatteet vuoden 2011 voimassa olevan lainsäädännön perusteella. Osakkaan on nykyisin edullisempaa nostaa palkkaa kuin osinkoa siihen summaan asti, jolla palkan rajaveroaste on yhteisöverokannan suuruinen (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 61). Rajaveroaste tarkoittaa verojen nousujen suhdetta tulojen lisäyk-

seen (Veronmaksajain keskusliitto ry 2011). Korvauksen nostaminen osinkona on edullisempaa osakkaalle tästä rajasta alkaen. Ansio- ja pääomatulon jakaminen pyrki rajaamaan kevyen pääomatuloverotuksen kohtuulliseen sijoitetun oman pääoman tuottotasoon ja estämään kohtuuttoman suuren tuoton nostamisen pääomatulona, ikään kuin korkeampaa ansiotuloverotusta kiertäen. On havaittu, että järjestelmällä on vääristävä vaikutus koskien esimerkiksi yrityksen voitonjakopäätöksiä, jos tuottoprosentti (9 %) asetetaan korkeaksi. Järjestelmä synnyttää kannustimia, joihin vaikuttavat monet sen osatekijät, kuten mihin osingon pääomatulo-osuuden laskenta perustuu. Tutkimuksissa onkin havaittu, että nykyisen mallin kannustimena on jakaa osinkoa vuosittain vähintään se määrä, joka on mahdollista nostaa verovapaana pääomatulona. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 61.)

Oman pääoman sijoittaminen yhtiöön nettovarallisuuden kasvattamiseksi on Suomen nykyjärjestelmän mukaan edullista listaamattoman osakeyhtiön omistajan kannalta. Kasvatettaessa nettovarallisuutta, ja siitä saadun veroedun suuruus riippuu monista tekijöistä, kuten esimerkiksi omistajan ansiotulon rajaveroasteesta. Riippuvuus erilaisten ulkoisten tekijöiden vaikutuksesta on viitteenä siitä, että Suomen järjestelmä on epäneutraali. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 62.)

5.3 Yritys- ja pääomatuloverotuksen kehittäminen

Työryhmän mukaan nykyjärjestelmässä keskeisenä ongelmana on epäneutraalisuus koskien listaamattomien yhtiöiden osinkoverotusta. Uudistuksessa pyritään siihen, että erityyppiset rahoitusvaihtoehdot, sijoitusmuodot ja investointikohteet olisivat verotukseltaan mahdollisimman neutraaleja keskenään. Uudistuksen tavoitteena on yhdenmukaisen kohtelun vahvistaminen verotuksessa. Pyrkimyksenä on pääomatuloverotuksen maltillinen kiristäminen ja osinkoverotuksen rakenteellinen kehittäminen. Muutoksien tavoitteena on vaikuttaa verotuksen uudelleenjakavuuteen vähentämällä rajaveroaste-eroa ansio- ja pääomatulojen välillä. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 65–66.)

Toinen tärkeä verorakenteen kehittämiseen liittyvä tavoite on yhteisöveron kevennys parantamalla näin verojärjestelmän kilpailukykyä verrattuna muihin

maihiin, kuten Irlantiin, joissa yhteisövero on alempi kuin Suomessa. Yhteisöveron kevennys aiheuttaa tuntuvaan verotuottomenetyksen lyhyellä aikavälillä. Tämä veronsaajien tulovaje on suunniteltu osittain katettavaksi kiristämällä henkilötason pääomatuloverotusta. Uudistusten tavoitteena on saada selkeä ja yksinkertainen säännös yritys- ja pääomatuloverotuksesta. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 66.)

Verojärjestelmämme kansainvälinen kilpailukyky ja tehokkuuden edistäminen yritys- ja pääomaverotuksen kehittämisvaihtoehdoissa on ollut työryhmän tarkastelun alla. Työryhmä on tarkastellut neljää erilaista kehittämisvaihtoehtoa, joissa kaikissa yhteisenä rakenteellisena tavoitteena on siirtää pääomatuloverotuksen painopistettä maltillisesti henkilöverotukseen yhteisöverotuksesta. Kehittämismalleille yhteistä on yhteisöveron kevennys ja pääomatuloverokannan nosto sekä osinkoverohuojennusten vähentäminen tai niiden poistaminen kokonaan. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 67–68.) Verotyöryhmä valitsi käsittelemistään malleista mukailun nykymallin uudistamisen pohjaksi, jota käsittelemme tarkemmin seuraavassa luvussa. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 71).

5.4 Mukailtu nykymalli

Nykyiseen järjestelmään perustuva mukailtu nykymalli poistaisi listaamattoman yhtiön osinkoverovapauden ja korvaisi sen normaalituoton kevennetyllä verotuksella. Mallissa pääomatuloverokanta nousisi 30 %:iin nykyisestä 28 %:sta ja yhteisöverokanta puolestaan alenisi 22 %:iin nykyisestä 26 %:sta. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 67, 71.)

Mukailun nykymallin mukaan listaamattoman yhtiön osingonjakoa koskisi edelleen jako normaalituottoon ja sen ylittävään osaan. Nettovarallisuudelle lasketun normaalituoton veroaste tulisi vastaamaan yleisen pääomatuloverokannan mukaista kokonaisveroastetta osingosta. Jos yhteisöverokanta asetettaisiin 22 %:iin ja pääomatuloverokanta 30 %:iin, voitaisiin tämä veroastetavoite toteuttaa siten, että normaalituotosta olisi verollista pääomatuloa 35 %. Alla oleva kaava kertoo ehdotetun mallin yhteenlasketun veroasteen:

$$22 \% + (1 - 0,22) \times 0,35 \times 30 \% = 30,2 \%$$

(Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 68–69.)

Yhtiön osakekohtainen matemaattinen arvo laskettaisiin mallissa kuten nykyjärjestelmässä. Nykyinen normaalituotto (9 %) sen sijaan tulisi muuttumaan. Tuotto prosenttiin soveltuvana viitekorkona on pidetty keskipitkää valtionlainakorkoa yhtiöveron jälkeen, ja korko vahvistettaisiin joka vuosi. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 69.) Jos korko olisi 5 %, normaalituottokorko voidaan laskea seuraavalla tavalla:

$$(1 - 0,22) \times 5 \% = 3,9 \%$$

(Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 72).

Listamattoman yhtiön normaalituoton ylittävää osaa verotettaisiin koko määrältä pääomatuloverokannan mukaan. Verotuksen yksinkertaistamisen vuoksi käsite ansiotulo-osinko tulisi poistumaan kokonaan verolainsäädännöstä. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 69.) Ehdotettu malli tarkoittaisi yksinkertaistettuna sitä, että osingon nettovarallisuudelle lasketusta 3,9 % normaalituottoa vastaavasta osasta 35 % olisi veronalaista pääomatuloa (vero 30 %) ja 65 % verovapaata.

Omistaja, joka työskentelee yrityksessä voi valita melko vapaasti, nostako hän korvauksensa osinkona vai palkkana. Sellaisena vuonna, jolloin yrityksen kannattavuus on keskimääräisesti heikompaa, yrittäjä voi nostaa aiempia vuosia pienempää palkkaa, mutta osinkoa kuitenkin normaalituoton määrän. Tämä valinnan vapaus lisää todennäköisyyttä, että yrittäjä hyödyntää normaalituottoa vastaavan määrän kevennettyä verotusta, koska tämä ratkaisu on hänelle verotuksellisesti edullisempi. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 77.) Verotuksen kehittämistyöryhmän uudistamishdotukset säilyttäisivät siten yrittäjän mahdollisuuden tehdä valintoja tuloksen mukaan vuosittain osingon ja palkan suhteen, tosin verovapaan osingon osuus pienenesi huomattavasti tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaiseen osinkoverotukseen verrattuna.

5.5 Kommentteja Verotyöryhmän raportista julkisessa sanassa

Verotyöryhmän ehdotuksia ei ole vielä edes käsitelty hallituksessa, kun se on saanut jo osakseen paljon kritiikkiä mediassa. Kauppalehden pääkirjoitus 22.12.2010 kehottaa arvioimaan Verotyöryhmän esitystä kokonaisuutena, muuten se hajoaa osiksi, joita on irrallisina mahdotonta ymmärtää.

Kauppalehden haastatteleman Suomen Yrittäjien pääekonomisti Timo Lindholmin mielestä ehdotuksista kärsivät eniten ne pk-yritykset, joiden kasvu on ollut kannattavaa ja yhtiön nettovarallisuus on karttunut onnistuneesti. ”Normaalituotto-osuuden supistaminen mitättömäksi murentaa omistajien halun ottaa yrittäjäriskiä ja vahvistaa yritystään”, sanoo Lindholm. Hän pitää työryhmän laskelmissa käytettyä 5 %:n korkoa hyvin epärealistisena, koska viimeisen 10 vuoden aikana Suomen valtion viiden vuoden lainakorko on ylittänyt tuon 5 %:n rajan vain kerran. Lindholm muistuttaakin, että vuoden 2010 lopussa korko oli vain reilu 2 %, jolloin normaalituotto olisi vain 1,65 %. Esitys johtaisi Lindholmin mukaan tuloksen verottamiseen melkein kokonaan kaksinkertaisesti. (Mykkänen 2011.)

Kauppalehti toteaa 23.12.2010, että yrittäjän osinkoverotus kiristyy varmuudella tuntuvasti, mutta vielä ei tiedetä kuinka paljon. Lehden haastattelema Janne Ripatti Lakitoimisto Lexiasta uskoo päivätyönsä tehneiden yrittäjien etsiskelevän osinkoverotukseltaan kevyempää kotimaata. Ripatti arvuuttelee verouudistuksen aiheuttavan kommandiitti-yhtiöiden uudelleen syntymisen, koska yhtiön nettovarojen riittäessä yhtiömies selviää pääsääntöisesti yhdenkertaisesta pääomatuloverosta. Ripatti muistuttaa myös palkan vähennyskelppoisuudesta: ”Jos yritys tekee tulosta 100 000 euroa ja yrittäjä nostaa sen palkkana, tulos menee nollaan eikä yhteisöveroa kerry senttiäkään. Yhteisöveron lasku voi maksaa valtiolle suunniteltua enemmän.” (Hertsi 2010.)

Pretax Oy:n Rovaniemen toimipisteen lakiasianjohtaja Markus Lohi arvioi, että yritysverotuksen nykyinen järjestelmä on tukenut kansantaloutta talouden muutosaikoina, koska yritysten vahvat taseet ovat pitäneet ne pystyssä. Ehdotus kannustaa yrittäjiä Lohen mukaan toisenlaiseen käytäntöön. Hän uskoo, että pääomatulovero nousee 30 %:iin ja yhteisöverokanta alenee 22

%:iin, osinkoverotuksen muutoksen toteutumista hän ei vielä uskalla ennustaa. (Salo 2011.)

6 VEROLASKELMAT

6.1 Lähtökohtia verolaskelmiin

Yrittäjän ja yrityksen kokonaisverotuksesta on vaikea tehdä johtopäätöksiä ilman eri tekijöiden muuttumisen vaikutuksien huomioimista. Olemme laatineet vaihtoehtoisia verolaskelmia, joiden avulla pyrimme selvittämään toimeksiantajallemme yritysmuodon vaikutusta hänen ja yrityksen kokonaisverotukseen sekä sen vaikutusta tuloksen perusteella tapahtuvaan varojen nostoon yrityksestä. Laskelmien perustana olevaa lainsäädäntöä olemme esittäneet aiemmin työmme teoriaosuudessa.

Esittelemme ensin laatimiemme verolaskelmien lähtökohdat, jonka jälkeen selostamme laskelmat ja pohjustamme niistä myöhemmin tehtäviä johtopäätöksiä. Olemme laatineet kaikki laskelmat vuoden 2009 tilinpäätöksen (liite 2) ja verotuspäätöksen pohjalta (liite 3). Tässä luvussa käsittelemme laskelmat perustuen nykyiseen verolainsäädäntöön. Luvussa 6.2 esitämme laskelmat, jotka on laadittu Verotyöryhmän muutosesitysten pohjalta.

Kirjanpidon tuloksen pohjalta lasketaan verotettava tulo (Leppiniemi–Walden 2010, 75). Toimeksiantajamme tilikauden 2009 kirjanpidon tulos ennen veroja on 69 681,33 euroa ja verotettava tulo on 67 607,15 euroa (taulukko 4). Verotettava tulo pienenee suhteessa kirjanpidon tulokseen jos kirjanpidon tuottoihin on sisältynyt verovapaita tuloja, tai jos kirjanpidon kuluihin ei ole sisältynyt vähennyskelpoisia menoja. Verotettava tulos puolestaan suurenee jos kirjanpitoon on sisältynyt vähennyskelvottomia menoja, tai veronalaisia tuloja ei ole kirjanpidossa. (Leppiniemi–Walden 2010, 48.) Toimeksiantajamme kirjanpidon tulokseen (taulukko 4) on sisältynyt vähennyskelvottomia menoja, ja verotuksessa on tehty lisävähennys oman auton käytöstä elinkeinotoiminnassa (luku 3.2 Elinkeinoharjoittajan rahaliikenne).

Taulukko 4. Verotettava tulo

Tuloslaskelman tulos ennen veroja	69 681,33
lisävähennys (oman auton käyttö)	-2 295,00
vähennyskelvottomat edustuskulut	220,32
vähennyskelvoton veronkorotus	0,50
Verotettava tulo	67 607,15

Toimeksiantajamme vastasi lisäselvityshaastattelussamme (liite 1), että hän tarvitsee kuukaudessa nettotuloja 2 500 – 3 000 euroa nykyisen elintasonsa ylläpitämiseksi. Tätä nettotulon määrää pidimme yhtenä keskeisenä laskelmiemme lähtökohtana. Bruttokuukausipalkkoina verolaskelmissa olemme käyttäneet 5 410 €:a, 4 000 €:a, 3 500 €:a, 2 900 €:a, 2 500 €:a ja 2 000 €:a. Päädyimme koelaskelmien perusteella kyseisiin palkkasummiin toimeksiantajamme nettotulo vaatimuksen perusteella. Olemme käyttäneet useaa eri bruttopalkkasummaa, koska monet tekijät vaikuttavat osakkaan ja yhtiön kokonaisveroasteeseen, ja näin ollen luotettavien johtopäätösten tekeminen vaatii monia vaihtoehtoisia vertailulaskelmia. Palkkasummaa 5 410 euroa emme ole käyttäneet Verotyöryhmän uudistusehdotuksiin perustuvissa laskelmissa, koska palkan ansiotulovero on kaikissa laskelmissa laskettu samalla perusteella. Näin ollen kyseessä olevan palkkasumman uudistusehdotuslaskelmassa kokonaisveroaste poikkeaisi nykyilainsäädännön laskelmasta lähinnä vain yhtiön tuloveron osalta, koska osinkotulon osuus on niin pieni.

Lisäselvityksen (liite 1) yhteydessä kävi myös ilmi, että yrittäjä oli ajatellut, että mikäli hän perustaisi osakeyhtiön, voisi hänen lapsilla olla pieni omistusosuus yhtiön osakkeista. Luvussa 4.2 Perustaminen olemme käsitelleet yritysmuodon muutosta, ja siitä käy ilmi, ettei yrittäjän ole mahdollista veroneutraalin osakeyhtiön perustamisen vuoksi ottaa lapsia mukaan vielä perustamisvaiheessa. Tämän vuoksi laskelmissa kaikki osakkeet ovat yrittäjän omistuksessa.

Laskelmissa esittämämme ansiotuloveron olemme laskeneet Verohallinnon vuoden 2011 veroprosenttilaskurilla (liitteet 5–12). Vähennyksiin vaikuttavat tiedot, kuten matkakulut, huomioimme laskurissa toimeksiantajamme vuoden 2009 verotuspäätöksen tietojen perusteella. Laskuriin tallennetuissa tiedoissa on huomioitu, että toimeksiantajamme työtulo on YEL-työtuloa, joka vaikuttaa maksettaviin veroihin. Laskuri perustuu vuoden 2011 veroihin ja vähennyksiin, eli sen tulos on suuntaa antava, ja tulevana vuosina voi tulla muutoksia suuntaan tai toiseen. Olemme poistaneet liitteenä olevista laskurin tuloksista verotuskuntatiedot sekä sellaiset tiedot, joista toimeksiantajamme on tunnistettavissa.

Mahdollisen osakeyhtiön nettovarallisuuden (taulukko 5) olemme laske-
neet toiminimen 31.12.2009 taseen (liite 2) perusteella, koska yksityisliikkeen
varat ja velat olisi siirrettävä perustettavaan yhtiöön tasejatkuvuusperiaatteen
noudattamisen ja veroneutraalin perustamismenettelyn vuoksi (luku 4.2 Pe-
rustaminen). Yrityksen nettovarallisuus, jonka pohjalta olemme tehneet vero-
laskelmat, on 11 069,79 euroa. Yrityksen varoja ovat koneet ja kalusto, saa-
miset sekä rahat, vaihto-omaisuutta yrityksellä ei ole ollut 31.12.2009. Yrityk-
sen nettovarallisuutta pienentäviä velkoja ovat ostovelat ja muut velat. Netto-
varallisuus omistettuja osakkeita kohden eli osakkeiden matemaattinen arvo
olisi sama kuin koko nettovarallisuus, koska toimeksiantajamme omistaisi itse
kaikki osakkeet eikä hänellä tämän hetkisen tiedon mukaan olisi osakaskoh-
taisia vähennyksiä, joista kerroimme luvussa 4.6 Osinkoverotus.

Taulukko 5. Nettovarallisuus

NETTOVARALLISUUS	
X Oy	
Varat +	
Koneet ja kalusto	3 005,66
Saamiset	3 566,27
Rahat	9 253,70
	<hr/>
	15 825,63
Velat -	
Ostovelat	3 329,97
Muut velat	1 425,87
	<hr/>
	4 755,84
	<hr/>
	= 11 069,79
Nettovarallisuus omistettuja osakkeita kohden	11 069,79

Verolaskelmissa olemme huomioineet tämänhetkisen yritysmuodon kulura-
kenteesta poikkeaviksi kuluiksi vain yrittäjän palkan ja sosiaaliturvamaksun,
koska yrittäjä on YEL-osakas. Emme ole huomioineet mahdollisia osakeyhti-
ön perustamiskuluja, koska ne ovat mielestämme määrältään vähäisiä ja ker-
taluonteisuuden vuoksi epäolennaisia. Toiminimen tilinpäätöksestä 1.1.–
31.12.2009 (liite 2) olemme poimineet verolaskelmiin voiton ennen veroja,
josta olemme vaihtoehtolaskelmissa vähentäneet eri määrän palkkakuluja ja
sosiaaliturvamaksua kussakin verolaskelmassa esitetyn määrän mukaan.

Laskelmissa käyttämällämme käsitteellä ”kokonaisveroaste” tarkoitamme omistajayrittäjän ja yhtiön yhteenlaskettuja veroja suhteutettuna niiden yhteenlaskettuihin bruttotuloihin. Laskelmissa ei ole otettu kantaa liikevaihdossa tai kulurakenteessa tapahtuviin muutoksiin, jotka voivat vaikuttaa verotettavan tulon määrään suurentavasti tai pienentävästi.

Olemme laatineet laskelmat 1–5 tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön perusteella. Laskelmissa 6–8 olemme käyttäneet Verotyöryhmän ehdottamia muutoksia sellaisenaan. Työmme pääpaino on tällä hetkellä vuonna 2011 voimassa olevassa lainsäädännössä, joten siksi myös laskelmia on siitä enemmän kuin Verotyöryhmän muutosehdotuksista.

6.2 Laskelmat vuonna 2011 voimassa olevan lainsäädännön pohjalta

Olemme tehneet vaihtoehtoisia laskelmia, joiden avulla vertaamme omistajalle maksetun palkan suuruuden vaikutusta hänen ja yhtiön kokonaisverorasitukseen sekä omistajan yrityksestä saamaan nettoramäärään ja mahdollisuuden nostaa varoja yhtiöstä. Tässä luvussa esittelemme laskelmat, ja luvussa 7 teemme tarkempia johtopäätöksiä laskelmista yritysmuodon valintaa koskien.

Ensimmäisessä laskelmassa (taulukko 6) olemme laskeneet osakkaalle kuukausipalkkaa bruttona 5 410 €. Laskelma osoittaa millä tuloilla osakas pääsee henkilökohtaisesti lähes samoihin 44 001,09 euron nettotuloihin kuin elinkeinonharjoittajana vuonna 2009. Tilikauden voitoksi jää 26 %:n yhtiöveron jälkeen 970,03 €. Osingonjako on mahdollista, kun tilinpäätös, joka osoittaa jakokelpoisia varoja on vahvistettu ja osingonjako ei johda maksukyvyttömyyteen (Immonen–Nuolimaa 2007, 177). Tilikauden voitto voidaan jakaa kokonaan osinkoina, jollei se vaaranna yhtiön maksukykyä. Tässä laskelmassa yhtiö on jakanut osinkona koko voiton, joka sisältyy kokonaan 9 %:n verovapaaseen osuuteen, joka on 996,28 €. Osakkaan nettotulot ovat vuodessa 43 661,84 € ja kuukaudessa 3 638,46 €. Osakkaan sama nettoramäärä ylittää siis reilusti tavoitteen 2 500 € – 3 000 €. Huomioitavaa on, että tässä vaihtoehdossa yhtiöön ei jää voittovaroja osingonjaon jälkeen, eikä nettovarallisuus pääse siten kasvamaan ja edesauttamaan suuremman verovapaan osingon määrän kasvua. Kokonaisveroaste on 34,08 % eli 0,84 pro-

senttiyksikköä pienempi kuin elinkeinonharjoittajan veroaste vuonna 2009. Osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat 43 661,84 € eli 339,25 € pienemmät kuin elinkeinonharjoittajan nettotulot vuonna 2009.

Taulukko 6. Laskelma 1

LASKELMA 1		X Oy
		1.1. - 31.12.2009
VOITTO ENNEN VEROJA (tmi)		67 607,15
Yrittäjän palkka	12 * 5 410	-64 920,00
Sotu maksu palkasta		-1 376,30
v. 2011 2,12 %		
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)		1 310,85
Tuloverot	26 %	<u>-340,82</u>
TILIKAUDEN VOITTO		<u><u>970,03</u></u>
Oletuksena, että yrittäjä omistaa kaikki osakkeet		
Nettovarallisuus 100 % =	11 069,79	
* 9 % =	996,28	
Osinkoa jaetaan 970,03		
Osakkaan ansiotulon verotus		
Palkka		64 920,00
Vero ansiotuloista		<u>-22 228,19</u>
		42 691,81 / 12 = 3 557,65
	<u>X Oy</u>	<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>
Nettotulot (osakas)		
Ansiotulot (palkka)	42 691,81	
Verovapaat tulot	<u>970,03</u>	
	43 661,84	< 44 001,09
Verot yhteensä		
Yhtiön tulovero	340,82	
Ansiotulovero	<u>22 228,19</u>	
	22 569,01	< 23 606,06
Bruttotulot yhteensä		
Osakas	65 890,03	
Yhtiö	<u>340,82</u>	
	66 230,85	< 67 607,15
Kokonaisveroaste (%) =	34,08 %	< 34,92 %
Nettotulot osakas	43 661,84	
Voittovararat yhtiö	<u>0,00</u>	
yhteensä	43 661,84	< 44 001,09

Laskelmassa 2 (taulukko 7) osakkaan kuukausipalkka on hieman pienempi kuin edellisessä laskelmassa (1) eli bruttona 4 000 €. Tässä laskelmassa osakkaalle jää palkasta nettotuloja 2 783,76 € kuukaudessa, mikä on 773,89 € vähemmän kuin edellisessä laskelmassa, mutta se on kuitenkin toimeksiantajan vaatiman nettopalkan rajoissa. Osakas saa lisätuloa osingosta, jota jaetaan 9 %:iin sisältyvä verovapaa osuus eli 996,28 €. Osakkaan nettotulot (34 401,41 €) ja yhtiön voittovarot (12 759,99 €) ovat yhteenlaskettuna 47 161,40 € mikä on noin 3 000 € enemmän kuin elinkeinonharjoittajalla vuonna 2009. Kokonaisveroaste on 29,18 % eli 5,74 prosenttiyksikköä vähemmän kuin elinkeinonharjoittajalla vuonna 2009. Yhtiöön jää melko suuresta kuukausipalkasta huolimatta voittovaroja kasvattamaan nettovarallisuutta mahdollistaen myöhempinä vuosina suuremman verovapaan osingon.

Taulukko 7. Laskelma 2

LASKELMA 2		X Oy
		1.1. - 31.12.2009
VOITTO ENNEN VEROJA (Tmi)		67 607,15
Yrittäjän palkka	12 * 4 000	-48 000,00
Sotu maksu palkasta v. 2011 2,12 %		-1 017,60
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)		<u>18 589,55</u>
Tuloverot	26 %	<u>-4 833,28</u>
TILIKAUDEN VOITTO		<u><u>13 756,27</u></u>
Oletuksena, että yrittäjä omistaa kaikki osakkeet		
Nettovarallisuus 100 % =	11 069,79	
* 9 % =	996,28	
Jaetaan osinkoa vain 9 %:iin riittävä osuus		996,28
Osakkaan ansiotulon verotus		
Palkka		48 000,00
Vero ansiotuloista		<u>-14 594,87</u>
		33 405,13 / 12 = 2 783,76
Nettotulot (osakas)		
Ansiotulot (palkka)		33 405,13
Verovapaat tulot		<u>996,28</u>
	vuodessa	34 401,41
	<u>X Oy</u>	<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>
Verot yhteensä		
Yhtiön tulovero	4 833,28	
Ansiotulovero	<u>14 594,87</u>	
	19 428,15	< 23 606,06
Bruttotulot yhteensä		
Osakas	48 000,00	
Yhtiö	<u>18 589,55</u>	
	66 589,55	< 67 607,15
Kokonaisveroaste (%) =	29,18 %	< 34,92 %
Nettotulot osakas	34 401,41	
Voittovararat yhtiö	<u>12 759,99</u>	
yhteensä	47 161,40	> 44 001,09

Osakkaan bruttopalkan ollessa kuukaudessa 3 500 €, kuten laskelmassa 3 (taulukko 8), saa osakas 2 517,09 € nettotuloja kuukaudessa eli haluamansa määrän verran, vaikka palkka on aiempien laskelmien (1 ja 2) palkkaa pienempi. Osinkoa jaetaan tässä laskelmassa vain 9 %:n nettovarallisuuteen sisältyvä verovapaa osuus, joka on 1.vuonna 996,28 €. Osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat 48 495,46 € ja kokonaisveroaste on 27,31 %. Verrattuna elinkeinonharjoittajan verotuspäätökseen vuodelta 2009 kokonaisveroaste on 7,61 prosenttiyksikköä pienempi ja osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat 4 494,37 € suuremmat kuin elinkeinonharjoittajan nettotulot vuonna 2009.

Taulukko 8. Laskelma 3

LASKELMA 3		X Oy 1. vuosi 1.1. - 31.12.2009	
VOITTO ENNEN VEROJA (Tmi)			67 607,15
Yrittäjän palkka	12 * 3 500		-42 000,00
Sotu maksu palkasta v. 2011 2,12 %			-890,40
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)			<u>24 716,75</u>
Tuloverot	26 %		<u>-6 426,36</u>
TILIKAUDEN VOITTO			<u><u>18 290,40</u></u>
Oletuksena, että yrittäjä omistaa kaikki osakkeet			
Nettovarallisuus 100 % =	11 069,79		
* 9 % =	996,28		
Jaetaan osinkoa vain 9 %:iin sisältyvä osuus			996,28
Osakkaan ansiotulon verotus			
Palkka			42 000,00
Vero ansiotuloista			<u>-11 794,94</u>
			30 205,06 /12 = 2 517,09
Nettotulot (osakas)			
Ansiotulot (palkka)			30 205,06
Verovapaat tulot			<u>996,28</u>
	vuodessa		31 201,34
	<u>X Oy</u>	<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>	
Verot yhteensä			
Yhtiön tulovero	6 426,36		
Ansiotulovero	<u>11 794,94</u>		
	18 221,30		< 23 606,06
Bruttotulot yhteensä			
Osakas	42 996,28		
Yhtiö	<u>23 720,47</u>		
	66 716,75		< 67 607,15
Kokonaisveroaste (%) =	27,31 %		< 34,92 %
Nettotulot osakas	31 201,34		
Voittovararat yhtiö	<u>17 294,11</u>		
	yhteensä		> 44 001,09
			48 495,46

Laskelmissa 3.1 ja 3.2 (taulukot 9 ja 10) on kaksi vaihtoehtoa laskelman 3 jatkoksi seuraavalle viidelle vuodelle. Niiden palkkasummat eroavat osittain toisistaan, mutta yhteistä on, että osinkoa jaetaan kummassakin vuosittain vain 9 %:iin sisältyvän verovapaan osingon verran. Jatkolaskelmissa 3.1 ja 3.2 ilmenee nettovarallisuuden kasvun myötä tapahtuva muutos verovapaan osingon määrässä. Nettovarallisuuden kasvussa on oletettu muiden tekijöiden pysyvän samana, ainoastaan yhtiöön jätetyt voittovarot on otettu huomioon. Yhtiön varallisuus kasvaa laskelmissa vuosittain sen verran, mitä voittovaroista jää yhtiöön kun osingonjako on suoritettu.

Laskelma 3.1 (taulukko 9) osoittaa osakkaan nettotulojen kasvun kuuden vuoden ajan verovapaan osingon lisääntyessä vuosittain. Palkkaa nostetaan 42 000 € vuodessa (brutto) kuten edellisessä laskelmassa (3) eli osakkaalle jää 2 517,09 € nettotuloja kuukaudessa. Osakkaan nettotulojen ja yhtiön voittovarojen yhteenlaskettu määrä on joka vuosi sama (48 495,46 €), mutta osakkaan nettotulojen osuus yhteismäärästä kasvaa ja yhtiön voittovarot puolestaan pienenevät kumpikin osingonjaosta johtuen. Kokonaisveroaste on joka vuosi sama 27,31 %, kuten edellisessä laskelmassa (3). Osakkaan nettotulot kasvavat kuuden vuoden aikana lähes 6 500 € johtuen nettovarallisuuden kasvun mahdollistamasta verovapaan osingon määrän suurenemisestä. Laskelma osoittaa, että voittovaroja on järkevää jättää yhtiöön kasvatamaan nettovarallisuutta, jonka avulla osakas saa myöhemmin vuosina enemmän nettotuloja. Tämä laskelma, kuten edellinenkin, osoittaa selkeästi osakeyhtiön verotuksellisen edullisuuden toimeksiantajamme nykyiseen yritysmuotoon verrattuna.

Laskelma 3.2 (taulukko 10) poikkeaa kahdesta edellisestä laskelmasta (laskelma 3 ja 3.1) osakkaan kuukausipalkan muutoksen vuoksi. Kolme ensimmäistä vuotta ovat kuten edellisissä laskelmissa (taulukko 8 ja 9). Neljännenä ja viidentenä vuotena osakkaan bruttopalkka pienenee 42 000 €:sta 34 800 €:oon, ja kuudentena vuotena 24 000 €:oon. Muutoksista seuraa osakkaan nettotulojen hetkellinen pienentyminen, kokonaisveroasteen laskeminen ja osakkaan nettotulojen sekä yhtiön voittovarojen yhteenlasketun määrän kasvu. Kuudes vuosi osoittaa, että osakasta ja yhtiötä on hyvä analysoida kokonaisuutena. Vaikka osakkaan nettotulot pienenevät 6.vuonna noin 4 800 € ja kokonaisveroaste tippuu 2,4 prosenttiyksikköä, yhtiön voittovarot yhteenlaskettuna osakkaan nettotulojen kanssa kasvavat noin 1 800 € viidenteen vuoteen verrattuna. Pienempi kuukausipalkka olisi toimeksiantajallemme mahdollinen haluamansa tulotason (2 500 € – 3 000 €) ylläpitämiseksi vasta muutaman vuoden päästä osakeyhtiön perustamisesta, koska hän silloin pystyisi tilikauden aikana saamaan yhtiöstään kuukausipalkan lisäksi tuloja edellisen tilikauden voiton perusteella jaettavista osingoista.

Taulukko 10. Laskelma 3.2

LASKELMA 3.2	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi	5. vuosi	6. vuosi
VOITTO ENNEN VEROJA (tmi)	67 607,15	67 607,15	67 607,15	67 607,15	67 607,15
Yrittäjän palkka	-42 000,00	-42 000,00	-34 800,00	-34 800,00	-24 000,00
Sotumaksu	-890,40	-890,40	-737,76	-737,76	-508,80
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)	<u>24 716,75</u>	<u>24 716,75</u>	<u>32 069,39</u>	<u>32 069,39</u>	<u>43 098,35</u>
Tuloverot 26 %	<u>-6 426,36</u>	<u>-6 426,36</u>	<u>-8 338,04</u>	<u>-8 338,04</u>	<u>-11 205,57</u>
TILIKAUDEN VOITTO	<u>18 290,40</u>	<u>18 290,40</u>	<u>23 731,35</u>	<u>23 731,35</u>	<u>31 892,78</u>
Yrittäjä omistaa kaikki osakkeet					
Nettovarallisuus 100 % =	28 363,90	44 101,55	58 422,80	76 896,10	93 706,80
* 9 % =	2 552,75	3 969,14	5 258,05	6 920,65	8 433,61
Jaetaan osinkoa 9 %:n tuotto	2 552,75	3 969,14	5 258,05	6 920,65	8 433,61
Osakkaan ansiotulon verotus					
Palkka	42 000,00	42 000,00	34 800,00	34 800,00	24 000,00
Vero ansiotuloista	<u>-11 794,94</u>	<u>-11 794,94</u>	<u>-8 617,41</u>	<u>-8 617,41</u>	<u>-4 201,10</u>
	30 205,06	30 205,06	26 182,59	26 182,59	19 798,90
Nettotulot (osakas)					
Ansiotulot	30 205,06	30 205,06	26 182,59	26 182,59	19 798,90
Verovapaat tulot	<u>2 552,75</u>	<u>3 969,14</u>	<u>5 258,05</u>	<u>6 920,65</u>	<u>8 433,61</u>
vuodessa	32 757,81	34 174,20	31 440,64	33 103,24	28 232,51
<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>	<u>X Oy</u>	<u>X Oy</u>	<u>X Oy</u>	<u>X Oy</u>	<u>X Oy</u>
			Verot yhteensä		
	6 426,36	6 426,36	8 338,04	8 338,04	11 205,57
	<u>11 794,94</u>	<u>11 794,94</u>	<u>8 617,41</u>	<u>8 617,41</u>	<u>4 201,10</u>
23 606,06 >	18 221,30	18 221,30	16 955,45	16 955,45	15 406,67
			Bruttotulot yhteensä		
	44 552,75	45 969,14	40 058,05	41 720,65	32 433,61
	<u>22 164,00</u>	<u>20 747,61</u>	<u>26 811,34</u>	<u>25 148,74</u>	<u>34 664,74</u>
67 607,15 >	66 716,75	66 716,75	66 869,39	66 869,39	67 098,35
			Kokonaisveroaste (%)		
34,92 % >	27,31 %	27,31 %	25,36 %	25,36 %	22,96 %
			Osakkaan nettotulot ja yhtiön voittovarot yhteensä		
	32 757,81	34 174,20	31 440,64	33 103,24	28 232,51
	<u>15 737,64</u>	<u>14 321,26</u>	<u>18 473,30</u>	<u>16 810,70</u>	<u>23 459,17</u>
44 001,09 <	48 495,46	48 495,46	49 913,94	49 913,94	51 691,68

Laskelmassa 4 (taulukko 11) osakkaan kuukausipalkka on 4 000 € bruttona, kuten laskelmassa 2. Osinkoa jaetaan 7 500 €, josta verovapaata on yhteensä 2 947,40 €. Loput osingosta on ansiotuloa. Osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat 45 058,70 € ja kokonaisveroaste on 32,33 %. Osingon jaosta johtuen kokonaisveroaste nousee 2,15 prosenttiyksikköä ja osakkaan nettotulot kasvavat 34 401,41 €:sta 38 802,43 €:oon. Veroasteen noususta huolimatta tässäkin vaihtoehdossa kokonaisveroaste on pienempi ja osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat suuremmat kuin toimeksiantajallamme oli elinkeinonharjoittajana vuonna 2009. Vaikka osinkoa jaetaan, jää yhtiöön voittovaroja kasvattamaan nettovarallisuutta 6 256,27 €.

Taulukko 11. Laskelma 4

LASKELMA 4		X Oy 1.1. - 31.12.2009	
VOITTO ENNEN VEROJA (tmi)			67 607,15
Yrittäjän palkka	12 * 4 000		-48 000,00
Sotu maksu palkasta v. 2011 2,12 %			-1 017,60
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)			<u>18 589,55</u>
Tuloverot	26 %		<u>-4 833,28</u>
TILIKAUDEN VOITTO			<u><u>13 756,27</u></u>
Oletuksena, että yrittäjä omistaa kaikki osakkeet			
Nettovarallisuus 100 % =	11 069,79		
* 9 % =	996,28		
Jaetaan osinkoa 7 500,00			7 500,00
9 %:n sisältävä osuus			996,28
9 %:n ylittävä osuus			6 503,72
30 % verovapaata			1 951,12
70 % ansiotuloa			4 552,60
Osakkaan ansiotulon verotus			
Palkka		48 000,00	-16 697,57 /12 =
Osingon ansiotulo-osuus		4 552,60	2 608,54
Vero ansiotuloista		<u>-16 697,57</u>	
		35 855,03	
Nettotulot (osakas)			
Ansiotulot (osinko ja palkka)			35 855,03
Verovapaat tulot			<u>2 947,40</u>
	vuodessa		38 802,43
		<u>X Oy</u>	<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>
Verot yhteensä			
Yhtiön tulovero		4 833,28	
Ansiotulovero		<u>16 697,57</u>	
		21 530,85	< 23 606,06
Bruttotulot yhteensä			
Osakas		55 500,00	
Yhtiö		<u>11 089,55</u>	
		66 589,55	< 67 607,15
Kokonaisveroaste (%) =		32,33 %	< 34,92 %
Nettotulot osakas		38 802,43	
Voittovarat yhtiö		<u>6 256,27</u>	
	yhteensä	45 058,70	> 44 001,09

Osakkaan kuukausipalkka on 2 500 € (brutto) laskelmassa 5 (taulukko 12). Osinkoa jaetaan 20 000 €, josta verovapaata on yhteensä 6 697,40 €. Osingon ansiotulo-osuus on 13 302,60 €. Edelliseen laskelmaan (4) verrattuna osakkaan nettotulot ovat noin 1 200 € pienemmät ja kokonaisveroaste on 0,5 prosenttiyksikköä suurempi. Tässä vaihtoehdossa yhtiöön jää voittovaroja osingonjaon jälkeen noin 7 400 €. Laskelman kokonaisveroaste on 2,13 prosenttiyksikköä pienempi ja osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovaroilla ovat 1 000 € suuremmat kuin toimeksiantajallamme oli vuonna 2009. Laskelmassa esitetty osingonjako on teoreettinen, koska yhtiöllä ei välttämättä olisi likviditeetin eli maksuvalmiuden kannalta mahdollisuutta jakaa niin suurta osinkoa vaikka tulos sen sallisi.

Taulukko 12. Laskelma 5

LASKELMA 5		X Oy 1.1. - 31.12.2009	
VOITTO ENNEN VEROJA (tmi)			67 607,15
Yrittäjän palkka	12 * 2 500		-30 000,00
Sotu maksu palkasta v. 2011 2,12 %			-636,00
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)			<u>36 971,15</u>
Tuloverot	26 %		<u>-9 612,50</u>
TILIKAUDEN VOITTO			<u><u>27 358,65</u></u>
Oletuksena, että yrittäjä omistaa kaikki osakkeet			
Nettovarallisuus 100 % =	11 069,79		
* 9 % =	996,28		
Jaetaan osinkoa 20 000,00			20 000,00
9 %:iin sisältyvä osuus			996,28
9 %:n ylittävä osuus			19 003,72
30 % verovapaata			5 701,12
70 % ansiotuloa			13 302,60
Osakkaan ansiotulon verotus			
Palkka		30 000,00	-12 350,33 / 12 =
Osingon ansiotulo-osuus		13 302,60	1 470,81
Vero ansiotuloista		<u>-12 350,33</u>	
			30 952,27
Nettotulot (osakas)			
Ansiotulot (palkka ja osinko)			30 952,27
Verovapaat tulot			<u>6 697,40</u>
		vuodessa	37 649,67
		<u>X Oy</u>	<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>
Verot yhteensä			
Yhtiön tulovero		9 612,50	
Ansiotulovero		<u>12 350,33</u>	
		21 962,83	< 23 606,06
Bruttotulot yhteensä			
osakas		50 000,00	
yhtiö		<u>16 971,15</u>	
		66 971,15	< 67 607,15
Kokonaisveroaste (%) =		32,79 %	< 34,92 %
Nettotulot osakas		37 649,67	
Voittovarat yhtiö		<u>7 358,65</u>	
		45 008,32	> 44 001,09

6.3 Verotyöryhmän uudistusehdotukset

Laskelmassa 6 (taulukko 13), joka on laadittu Verotyöryhmän ehdotusten mukaan, osakkaan kuukausipalkka ja jaettavan osingon määrä ovat samat kuin laskelmassa 5, joka on laskettu tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaan. Laskelmien tarkoitus on vertailla uudisehdotusten vaikutusta tällä hetkellä voimassa olevaan lainsäädäntöön. Kokonaisveroaste olisi uudistusesityksen mukaan 30,86 % eli 2 prosenttiyksikköä pienempi kuin laskelmassa 5. Osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat 46 303,10 € eli 1 300 € suuremmat kuin nykymallin mukaan laskettuna. Kaikissa uudistusehdotusten perusteella tehdyissä laskelmissa verovapaan osingon määrä on pienempi kuin tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaan tehdyissä laskelmissa. Verotyöryhmän ehdotuksessa 3,9 %:n tuotto-osuudesta vain 65 % on verovapaata, kun taas tällä hetkellä voimassa olevassa lainsäädännössä 9 %:n tuotto-osuus on kokonaan verovapaata 90 000 euroon asti. Laskelmassa 6 verovapaa osuus on vain 280,62 € kun laskelmassa 5 se yhteensä 6 697,40 €, josta tuotto-osuuteen perustuvaa on 996,28 €.

Taulukko 13. Laskelma 6

LASKELMA 6		X Oy 1.1. - 31.12.2009	
VOITTO ENNEN VEROJA (tmi)			67 607,15
Yrittäjän palkka	12 * 2 500		-30 000,00
Sotu maksu palkasta v. 2011 2,12 %			-636,00
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)			<u>36 971,15</u>
Tuloverot	22 %		<u>-8 133,65</u>
TILIKAUDEN VOITTO			<u><u>28 837,50</u></u>
Oletuksena, että yrittäjä omistaa kaikki osakkeet			
Nettovarallisuus 100 % =	11 069,79		
* 3,9 % =	431,72		
Jaetaan osinkoa 20 000,00			20 000,00
3,9 %:iin sisältyvä osuus, josta			431,72
65 % verovapaata			280,62
35 % veronalaista pääomatuloa			151,10
3,9 %:n ylittävä osuus, josta			19 568,28
100 % veronalaista pääomatuloa			19 568,28
Osakkaan ansiotuloverotus			
Palkka			30 000,00
Vero ansiotuloista			<u>-6 618,58</u>
			23 381,42
Osinkotulojen verotus			
Pääomatuloa			19 719,38
Vero 30 %			<u>-5 915,81</u>
			13 803,57
Nettotulot yhteensä (osakas)			
Ansiotulot			23 381,42 / 12 = 1 948,45
Osinkotulot	veronalaista verovapaata		13 803,57
			<u>280,62</u>
			37 465,61
		<u>X Oy</u>	<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>
Verot yhteensä			
Yhtiön tulovero		8 133,65	
Ansiotulovero		6 618,58	
Pääomatulovero		<u>5 915,81</u>	
		20 668,05	< 23 606,06
Bruttotulot yhteensä			
Osakas		50 000,00	
Yhtiö		<u>16 971,15</u>	
		66 971,15	< 67 607,15
Kokonaisveroaste (%) =		30,86 %	< 34,92 %
Nettotulot osakas		37 465,61	
Voittovararat yhtiö		<u>8 837,50</u>	
yhteensä		46 303,10	> 44 001,09

Laskelma 7 (taulukko 14) on vertailukelpoinen laskelman 4 kanssa. Bruttotulokke 4 (4000 €) ja jäätävä osingon määrä (7500 €) (7500 €). Kokonaisveroaste on 31,31 % eli yhden prosenttiyksikön verran pienempi kuin laskelmassa 4. Osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat 45 739,16 € eli lähes 700,00 € suuremmat kuin nykyilainsäädännön mukaan laskettuna laskelmassa 4. Osakkaan nettotulot yksistään ovat laskelmassa 4 noin 60,00 € suuremmat kuin laskelmassa 7.

Taulukko 14. Laskelma 7

LASKELMA 7		X Oy 1.1. - 31.12.2009	
VOITTO ENNEN VEROJA (tmi)			67 607,15
Yrittäjän palkka	12 * 4 000		-48 000,00
Sotu maksu palkasta v. 2011 2,12 %			-1 017,60
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)			18 589,55
Tuloverot	22 %		-4 089,70
TILIKAUDEN VOITTO			<u>14 499,85</u>
Oletuksena, että yrittäjä omistaa kaikki osakkeet			
Nettovarallisuus 100 % =	11 069,79		
* 3,9 % =	431,72		
Jaetaan osinkoa 7 500,00			7 500,00
3,9 %:iin sisältyvä osuus, josta			431,72
65 % verovapaata			280,62
35 % veronalaista pääomatuloa			151,10
3,9 %:n ylittävä osuus, josta			7 068,28
100 % veronalaista pääomatuloa			7 068,28
Osakkaan ansiotuloverotus			
Palkka			48 000,00
Vero ansiotuloista			-14 594,87
			<u>33 405,13</u>
Osinkotulojen verotus			
Pääomatuloa			7 219,38
Vero 30 %			-2 165,81
			<u>5 053,57</u>
Nettotulot yhteensä (osakas)			
Ansiotulot			33 405,13 / 12 = 2 783,76
Osinkotulot			
	veronalaiset		5 053,57
	verovapaat		280,62
			<u>38 739,32</u>
		<u>X Oy</u>	<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>
Verot yhteensä			
Yhtiön tulovero		4 089,70	
Ansiotulovero		14 594,87	
Pääomatulovero		2 165,81	
		<u>20 850,39</u>	< 23 606,06
Bruttotulot yhteensä			
Osakas		55 500,00	
Yhtiö		11 089,55	
		<u>66 589,55</u>	< 67 607,15
Kokonaisveroaste (%) =		31,31 %	< 34,92 %
Nettotulot osakas		38 739,32	
Voittovarot yhtiö		6 999,85	
	yhteensä	<u>45 739,16</u>	> 44 001,09

Laskelmassa 8 (taulukko 15) on sama bruttokuukausipalkka (3 500 €) kuin laskelmassa 3. Osinkoa jaetaan 3,9 % nettovarallisuuden määrästä, eli 431,72 €, josta verovapaata on 280,62 € ja loppuosa on veronalaista pääomatuloa. Osakkaan nettotulot ja yhtiön voittovarot ovat yhteenlaskettuna 49 438,79 € ja kokonaisveroaste on 25,90 %. Laskelmaan 3 verrattuna osakkaan nettotulot ovat lähes 600 € pienemmät ja kokonaisveroaste on 1,4 prosenttiyksikköä pienempi. Laskelmassa 8 osakkaan nettotulot ja yhtiön voittovarot ovat yhteenlaskettuna 943,33 € suuremmat kuin laskelmassa 3. Tässä laskelmassa, kuten edellisissä, kokonaisveroaste on pienempi ja osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat suuremmat kuin toimeksiantajallamme oli vuonna 2009.

Taulukko 15. Laskelma 8

LASKELMA 8		X Oy 1. vuosi 1.1. - 31.12.2009
VOITTO ENNEN VEROJA (tmi)		67 607,15
Yrittäjän palkka	12 * 3 500	-42 000,00
Sotu maksu palkasta v. 2011 2,12 %		-890,40
VOITTO ENNEN VEROJA (Oy)		<u>24 716,75</u>
Tuloverot	22 %	<u>-5 437,69</u>
TILIKAUDEN VOITTO		<u><u>19 279,07</u></u>
Oletuksena, että yrittäjä omistaa kaikki osakkeet		
Nettovarallisuus 100 % =	11 069,79	
* 3,9 % =	431,72	
Jaetaan osinkoa		
3,9 %:iin sisältyvä osuus, josta		431,72
65 % verovapaata		280,62
35 % veronalaista pääomatuloa		151,10
Osakkaan ansiotulon verotus		
Palkka		42 000,00
Vero ansiotuloista		<u>-11 794,94</u>
		30 205,06 /12 = 2 517,09
Osinkotulojen verotus		
Pääomatuloa		151,10
Vero 30 %		<u>-45,33</u>
		105,77
Nettotulot (osakas)		
Ansiotulot (palkka)		30 205,06
Verovapaat tulot		280,62
Pääomatulot		<u>105,77</u>
	vuodessa	30 591,45
	<u>X Oy</u>	<u>Tmi X verotuspäätös 2009</u>
Verot yhteensä		
Yhtiön tulovero	5 437,69	
Ansiotulovero	11 794,94	
Pääomatulovero	<u>45,33</u>	
	17 277,96	< 23 606,06
Bruttotulot yhteensä		
Osakas	42 431,72	
Yhtiö	<u>24 285,03</u>	
	66 716,75	< 67 607,15
Kokonaisveroaste (%) =	25,90 %	< 34,92 %
Nettotulot osakas	30 591,45	
Voittovarat yhtiö	<u>18 847,34</u>	
	49 438,79	> 44 001,09

Laskelmassa 8.1 (taulukko 16) seurataan uudistustyöryhmän esitysten mukaisesti lasketun nettovarallisuuden kasvun myötä tapahtuvaa muutosta osakkaan ja yhtiön tuloissa kuuden vuoden ajalta, kuten laskelmissa 3.1 ja 3.2 (taulukot 9–10). Osakas nostaa palkkaa ensimmäisenä viitenä vuonna 42 000 € ja osinkoa ainoastaan tuotto-osuuden (3,9 %) verran. Osakkaan nettotulot kasvavat ensimmäisen viiden vuoden ajan, kuten laskelmassa 3.1. Kasvu on kuitenkin huomattavasti maltillisempaa kuin nykylainsäädännön mukaan tehdyssä laskelmassa 3.1. Kasvun aiheuttaa nettovarallisuuden suurenemisen myötä noussut verovapaan osingon määrä, mutta myös pääomatulo-osingon määrän nousu.

Osakkaan nettotulojen ja yhtiön voittovarojen yhteenlaskettu määrä kuitenkin pienenee ja kokonaisveroaste nousee, koska suuremmasta pääomatulo-osingosta johtuen verojen määrä kasvaa. Tämä kehitys poikkeaa laskelmas- ta 3.1, jossa osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kans- sa pysyvät samana, kuten myös kokonaisveroaste ensimmäisen viiden vuo- den ajan. Laskelmassa 8.1 kuudentena vuonna osakkaan bruttopalkka on 34 800 €, jolloin kokonaisveroaste putoaa noin 2,3 prosenttiyksikköä 24,04 %:iin. Osakkaan nettotulot pienevät noin 3 500 €, mutta yhtiön voittovar- at kasvavat noin 1 600 €. Kuudennen vuoden kehitys on sama kuin laskelmas- sa 3.1.

7 YRITYSMUODON VALINTA

7.1 Verotuksen näkökulmasta

Yritysmuodon valintaan vaikuttavat monet tekijät. Usein kuitenkin tärkeimmäksi tekijäksi nousee verotus, ja etenkin yrittäjälle optimaalisimman kokonaisverotarkaisun löytäminen. Asianajotoimisto Talviaron mukaan osakeyhtiön perustaminen on verotuksellisesti perusteltua, jos toiminnan tulos on enemmän kuin 35 000 euroa. Ansiotulojen kokonaisveroaste on tällöin 26 %, eli sama kuin osakeyhtiön verokanta. (Asianajotoimisto Talviaro Oy 2010.) Toimeksiantajamme tilikauden tulos oli 69 681,33 euroa vuoden 2009 tilinpäätöksessä, joten voimme lähtökohtaisesti ajatella, että toimeksiantajamme kannattaisi verotuksen näkökulmasta perustaa osakeyhtiön.

Laskelmasta 1 (taulukko 6) voidaan päätellä, että toimeksiantajamme ainoa mahdollisuus päästä samaan tulotasoon osakeyhtiön osakkaana 1. tilikautena kuin vuonna 2009 elinkeinonharjoittajana, olisi nostaa lähes koko yhtiön tulos palkkana. Tällöin kokonaisveroaste omistajayrittäjän ja yhtiön osalta olisi vain 0,8 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2009. Osakeyhtiön perustamisella ei olisi tässä tapauksessa suurta merkitystä verotuksen kannalta, yksinomaan veron määrää arvioiden. Osakkaan nettotulojen, verojen jälkeisen palkan ja osingon, irrallinen tarkastelu ei kuitenkaan ole mielestämme tarkoituksenmukaista. Mikäli toimeksiantajamme perustaisi osakeyhtiön, tulisi hänen yhdenmiehenyhtiötä tarkastella kokonaisuutena, yhtiön ja osakkaan yhteenlasketut tulot huomioiden.

Laskelmassa 2 (taulukko 7) yrittäjä saa toivomansa suuruisen nettokuukausipalkan (2 783,76 euroa). Tästä palkasta huolimatta kokonaisveroaste on lähes 6 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2009 ja yhtiön kertyneet voitot yhteensä noin 3 000 euroa suuremmat kuin elinkeinonharjoittajalla vuonna 2009. Tämä asetelma palkan ja osingon määrästä olisi yksi potentiaalinen vaihtoehto mahdollisen osakeyhtiön ensimmäiselle tilikaudelle, koska yrittäjän kuukausipalkka on tarpeeksi suuri ja osinkoa jaetaan vain 9 %:n tuotto-osuus (996,28 €), mi-

kä jättää merkittävän määrän (12 759,99 €) voittovaroja kasvattamaan yhtiön varallisuutta.

Laskelma 3 (taulukko 8) olisi myös hyvä vaihtoehto mahdollisen osakeyhtiön ensimmäiselle tilikaudelle yrittäjän riittävän suuren nettokuukausipalkan (2 517,09 €) vuoksi. Palkka on 500 € pienempi kuin edellisessä laskelmassa (2), mutta kokonaisveroaste on jo 7,6 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2009. Yhteenlasketut osakkaan nettotulot ja yhtiön voittovarot kasvavat myös vielä edellistä laskelmaa enemmän pienemmän palkan johdosta.

Laskelmassa 3.1 (taulukko 9) kuuden vuoden ajanjakson tarkastelussa nähdään, että yhtiöön jätetyt voittovarot kasvattaisivat vuosittain nettovarallisuutta, mikä puolestaan antaisi mahdollisuuden seuraavana vuonna suurempaan verovapaaseen osinkoon, ja osakkaan nettotulot kasvaisivat vuosittain (1 000 € – 1 500 €) kokonaisveroasteen pysyessä samana. Toimeksiantajallamme ei ole elinkeinonharjoittajana mahdollista päästä samaan lopputulokseen, koska ansiotuloverotuksen progression takia suuremmista tuloista menee enemmän veroa ja verojen nousu syö nettotulojen kasvun. Yksistään laskelmat 3 (taulukko 8) ja 3.1 (taulukko 9) osoittavat, että osakeyhtiön perustaminen olisi toimeksiantajallemme verotuksellisesti edullisempi ratkaisu nykyiseen toimintamuotoon verrattuna.

Laskelma 3.2 (taulukko 10), jossa myös seurataan kuuden vuoden kehitystä, osoittaa että pienemmillä kuukausipalkoilla saadaan kokonaisveroastetta alemmaksi, mutta yhtiön voittovarot yhteenlaskettuna osakkaan nettotulojen kanssa eivät kuitenkaan pienene. Pienempi kuukausipalkka aiheuttaa vähemmän kustannuksia yritykselle, mikä suurentaa tilikauden voittoa ja jättää yhtiöön enemmän voittovaroja kuin suurempi kuukausipalkka, koska osinkoa jaetaan kummassakin laskelmassa saman verran. Osakkaan nettotulot pienenevät pienemmän palkan vuoksi hetkellisesti neljäntenä vuonna, mutta ne jatkavat kasvua jälleen viidentenä vuonna, koska yhtiöön jätettyjen suurempien voittovarojen myötä saavutettu nettovarallisuuden kasvu antaa osakkaalle suuremman verovapaan osingon 9 %:n tuotto-osuuden nimissä. Tämän laskelman kokonaisveroasteen kehitys osoittaa sen, että yhteenlasketut voittovarot ja nettotulot voivat kasvaa kokonaisveroasteen pienentyessä osa-

keyhtiössä, mikä ei ole elinkeinonharjoittajalla mahdollista. Kokonaisveroaste alenee lähes 12 prosenttiyksikköä (6.vuonna) samalla kun yhteenlasketut voittovarot ja nettotulot nousevat 7 500 euroa. Tarkasteltaessa yhtiön voittovaroja ja osakkaan nettotuloja yhdessä on muistettava, että yhtiön voittovarot verojen jälkeen eivät vielä suoraan ole osakkaan käytettävissä olevia nettotuloja vaan varojen jako aiheuttaa osakkaalle veroseuraamuksia (luku 4.5 Osakeyhtiön varojen jako).

Laskelmassa 4 (taulukko 11) osakkaan nettotulot ovat osingonjaon johdosta noin 4 400 euroa suuremmat kuin laskelmassa 2 (taulukko 7), vaikka kuukausipalkka on sama. Yhtiön voittovarot ja osakkaan nettotulot yhteenlasketuna, ovat kuitenkin 2 000 euroa pienemmät laskelmassa 4 (taulukko 11) laskelmaan 2 (taulukko 7) verrattuna. Tämä johtuu siitä, että kokonaisveroaste nousee ansiotulo-osingon vuoksi ja yhtiön voittovarot pienenevät osingonjaon vuoksi. Ansiotuloverotuksen progressiivisuus on nähtävissä laskelmissa 4 (taulukko 11) ja 5 (taulukko 12). Jälkimmäisessä osakkaan kuukausipalkka on 1 500 euroa pienempi, mutta koko vuoden nettotulot ovat osingonjaon päinvastaisesta suhteesta johtuen vain noin 1 200 euroa pienemmät. Kokonaisveroaste nousee melko korkeaksi suuren palkkatulon seurauksena, mutta samoin käy myös suuren osingonjaon seurauksena, kun yhtiön nettovarallisuus on pieni ja osinko on tällöin suurelta osin ansiotuloverotuksen alaista.

Kun osinkoa jaetaan paljon, kuten laskelmassa 5 (taulukko 12) 20 000 euroa, 9 %:n tuotto-osuuden ylittävän osingon määrä kasvaa. Tämä kasvattaa ansiotuloja, koska 70 % tuotto-osuuden ylittävästä määrästä verotetaan ansiotulona, mutta samalla kasvaa myös verovapaan osingon määrä, koska 30 % tuotto-osuuden ylittävästä määrästä on kokonaan verovapaata. Laskelmassa 5 osinkoa jaetaan 73 % tilikauden voitosta, mikä ei ole yrityksen varallisuuden kehityksen kannalta hyvä asia. Osingonjaossa on muistettava, että pelkkä hyvä tulos ei riitä, vaan yhtiön maksuvalmius on oltava hyvä suhteessa jaettavaan osinkoon (luku 4.5 Osakeyhtiön varojen jako). Laskelmassa 5 esitetty asetelma ei muutenkaan olisi todennäköinen ainakaan 1.tilikautena pienen kuukausipalkan ja suuren osingonjaon vuoksi.

Nykylain säädännön mukaan laadituista laskelmista kaikissa vaihtoehdoissa, pois lukien laskelma 1 (taulukko 6), yhtiön voittovarot yhteenlaskettuna osakkaan nettotulojen kanssa ovat enemmän ja kokonaisveroaste on pienempi kuin toimeksiantajallamme oli elinkeinonharjoittajana vuonna 2009. Verotuksellisesti arvioiden suosittelemme toimeksiantajallemme osakeyhtiön perustamista. Laskelmissa 3–3.2 (taulukot 8–10) näkyy osakeyhtiön verotuksellinen edullisuus toimeksiantajamme kohdalla, koska nykylainsäädännön mukainen verotus kannustaa kasvattamaan yhtiön varallisuutta, mikä kasvattaa seuraavana vuonna verovapaan osingon määrää. Lisäksi se kannustaa osakasta nostamaan maltillista kuukausipalkkaa, joka alentaa kokonaisveroastetta, mikäli osinkoa jaetaan vain 9 %:n tuotto-osuus tai vain hieman sen ylittävä osuus, joka ei merkittävästi lisää ansiotuloja.

7.2 Kokonaisuuden kannalta

Yritysmuodon valintaan vaikuttavat monet tekijät, joista tosin verotus nousee yleensä tärkeimmäksi valintakriteeriksi. Yksityisen elinkeinonharjoittajan ja osakeyhtiön merkittävimmät erot huomioimatta verotusta ovat vastuunjako, varojen nostaminen, oman pääoman käyttö, erillisvarallisuus, tilinpäätöksen liitetietovaatimukset, hallinto ja byrokratia (Leppiniemi–Walden 2010, 156–157). Olemme jo todenneet, että osakeyhtiön perustaminen olisi toimeksiantajallemme tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön perusteella verotuksellisesti hyvä ratkaisu. Seuraavaksi pohdimme vielä yritysmuodon valintaa kokonaisuuden kannalta.

Yrityksen hallinnossa ja varojen jaossa tapahtuisi yritysmuodon muutoksen seurauksena merkittäviä muutoksia nykyiseen toimintamuotoon verrattuna. Varojen noston muutos olisi osakeyhtiön perustamisen myötä muutoksista olennaisin. Yrittäjä ei pystyisi nostamaan enää vapaasti yksityisottoja yrityksen pankkitililtä vaan yrityksen ja omistajan rahat olisi pidettävä tarkasti erillään. Yrittäjä voisi nostaa varoja vain palkkana, osinkona tai lainana (luku 4.5 Osakeyhtiön varojen jako).

Toimeksiantajamme päätöksenteon kannalta on olennaista huomioida myös toiminimen ja osakeyhtiön väliset hallinnolliset erot. Osakeyhtiönä toimiminen edellyttää tiettyjen byrokratioiden noudattamista, kuten toimielinten valintaa ja

pöytäkirjan pitoa yhtiön tekemistä päätöksistä (luku 4.3 Hallinto). Vaikka yritysmuodon muuttaminen olisi verotuksellisesti hyvä ratkaisu, voi toimeksiantajamme kokea muiden asioiden painavan vaakakupissa enemmän, eikä hän halua esimerkiksi luopua verovapaiden ja haluamanaan ajankohtana tapahtuvien yksityisottojen mahdollisuudesta.

Taulukkoon 17 olemme koonneet osakeyhtiön perustamisen hyviä ja huonoja puolia. Osakeyhtiön toiminta vaatii lain puolesta enemmän byrokratiaa, joka yleensä koetaan rasitteena. Kuluina lisääntyvät viranomaismaksujen ohella yrittäjän palkan sosiaaliturvamaksut. Osakeyhtiössä ei voi tehdä yksityisottoja. Osakeyhtiön huonona puolena voidaan ajatella myös se, että osakeyhtiö on verotuksellisesti lopullinen yritysmuoto, eikä sitä voida muuttaa veroneutraalisti toiseen yritysmuotoon (Alhola 2011).

Osakeyhtiön perustamisen yksi merkittävimmistä eduista (taulukko 17) veroetujen lisäksi on se, että yhtiön perustaminen antaisi toimeksiantajallemme yrityksenä lisää vaihtoehtoja verosuunnitteluun elinkeinonharjoittajaan verrattuna, mutta myös yksityishenkilönä hänen verosuunnittelun mahdollisuudet lisääntyisivät. Esimerkkinä voimme mainita, että toimeksiantajamme onertonut rakentaneensa autotallin, johon hän suunnittelee tekevänsä toimistotilan, koska itse liikepaikassa ei ole siihen mahdollisuutta. Osakeyhtiö voisi vuokrata yrittäjältä toimiston, jolloin hänelle kertyisi yksityishenkilönä pääomatuloja ja vuokra olisi yritykselle vähennyskelpoinen kulu.

Taulukko 17. Osakeyhtiön perustamisen hyviä ja huonoja puolia

+	-
Veroedut	Enemmän byrokratiaa - mm. hallinto ja rekisteröiminen
Enemmän verosuunnittelun mahdollisuuksia	Yksityisotot ei mahdollisia
Rajoitettu vastuu yhtiön veloista	Yrittäjän palkan sivukulut (sotumaksu)
Perheenjäsenien mukaan ottamismahdollisuus	Yhtiön purkaminen monimutkaisempaa ja kalliimpaa kuin elinkeinonharjoittajalla
	Ei muutettavissa veroneutraalisti toiseen yritysmuotoon

Osakeyhtiö antaisi myöhemmin vuosina mahdollisuuden ottaa lapset mukaan osakkaiksi, ja osingon muodossa jakaa voittovaroja heille. Yhtiö voisi halutessaan myös palkata omistajan alle 14-vuotiaita perheenjäseniä, kuten lapsen kesätöihin, mikä ei ole elinkeinonharjoittajana mahdollista.

Toimeksiantajallamme on ikänsä puolesta edellytykset toimia yrittäjänä vielä monia vuosia, mutta yritysmuodon valintaa on hyvä miettiä myös sukupolvenvaihdoksen näkökulmasta, koska hänellä on lapsia, jotka voisivat mahdollisesti jatkaa hänen yritystoimintaa vuosien päästä. Yritysmuodolla on suuri vaikutus sukupolvenvaihdoksen verotukseen, joka puolestaan riippuu vaihdoksen toteuttamistavasta. Osakeyhtiön osakkeiden luovutus voi olla tietyn edellytyksin luonnolliselle henkilölle verovapaa. Yksityisliikkeen kaupassa puolestaan tällaista mahdollisuutta ei lähtökohtaisesti ole. (Immonen 2006, 65, 89.) Voidaan siis lähtökohtaisesti ajatella, että osakeyhtiöllä on myös tältä osin laajemmat verosuunnittelun mahdollisuudet, mikä puoltaa osakeyhtiön perustamisen kannattavuutta toimeksiantajamme kohdalla.

Tapasimme toimeksiantajamme työn tulosten valmistuttua, ja esittelimme ne hänelle. Teimme samalla loppuhaastattelun (liite 1), jonka tavoitteena oli selvittää mihin toimenpiteisiin yrittäjä mahdollisesti aikoo ryhtyä, ja antaako tutkimustuloksemme siihen tarvittavan informaation. Toimeksiantajamme oli erittäin tyytyväinen vaihtoehtoisten verolaskelmien antamaan informaation ja totesi niiden osoittavan hänelle tärkeimmän tiedon eli osakeyhtiön verotuksellisen edullisuuden nykyiseen toimintamuotoon verrattuna. Työmme auttoi häntä myös ymmärtämään osakeyhtiön perustamisen tuomat muutokset muun muassa varojen jakoon ja hallintoon. Yrittäjä sanoi kokevansa lisääntyvän byrokratian ja tiukemmat varojen jako säännökset luonnollisena osana yritysmuodon muutosta, eikä hän koe niitä ongelmallisina.

7.3 Verotyöryhmän uudistusehdotusten vaikutukset

Yritysmuodon valintapäätös on tehtävä aina sillä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaan, ellei uudistuksista ole tiedossa tarkkaa voimaantulopäivää. Verotyöryhmän uudistusehdotukset ovat toistaiseksi vain ilmassa olevia vaihtoehtoja, ja mahdolliset päätökset tultaisiin tekemään vasta keväällä 2011 pidettävien eduskuntavaalien jälkeen. Julkisessa sanassa on ha-

vaittavissa muutospaineita osinkoverotusta ja pääomatuloverotusta kohtaan, joten Verotuksen kehittämistyöryhmän uudistusehdotukset ovat mielestämme huomionarvoisia tutkimusongelmamme kannalta.

Verotyöryhmän uudistusehdotusten mukaan laadituissa laskelmissa 6–8 (taulukot 13–16) osakkaan nettotulot yhteenlaskettuna yhtiön voittovarojen kanssa ovat kaikissa suuremmat ja kokonaisveroaste on pienempi kuin toimeksiantajallamme vuonna 2009. Voidaan siis todeta, että osakeyhtiön perustaminen olisi verotuksellisesti edullisempi vaihtoehto kuin elinkeinonharjoittajana toimiminen, siinäkin tapauksessa että Verotyöryhmän uudistusehdotukset tulisivat voimaan.

Laskelman 8.1 (taulukko 16) mielenkiintoinen seikka on että, osakkaan nettotulotulojen ja yhtiön voittovarojen yhteenlaskettu määrä pienenee kuuden vuoden aikana, kun osinkoa nostetaan vuosittain 3,9 %:n tuotto-osuuden verran, mikä johtuu kokonaisveroasteen noususta. Se johtuu puolestaan pääomatuloveron määrän kasvusta, koska tuotto-osuudesta 35 % on aina veronalaista pääomatuloa. Ehdotettu malli kannustaa nostamaan kuukausipalkkaa, koska palkka on vähennyskelpoista kuluja, joten se pienentää yhtiön verotettavaa tuloa.

Mikäli ansiotuloverotusta yhtäkkiä kevennettäisiin erityisen paljon, voisi toimeksiantajamme teoriassa nostaa koko osakeyhtiön tuloksen palkkana, jolloin päästäisiin lähes samaan verovaikutukseen kuin yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Osakeyhtiölle ei tällöin jäisi verotettavaa tuloa, josta maksaa yhteisövero (22 %).

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksessa pohdimme toimeksiantajan mahdollista yritysmuodon muutosta osakeyhtiöksi tuloverotuksellisesta näkökulmasta. Otimme kantaa myös mahdollisen yritysmuodon muutoksen vaikutuksista varojen jakoon ja yrityksen hallintoon. Lisäksi pohdimme mahdollista muutosta huomioiden edellä mainittujen tekijöiden kokonaisvaikutusta. Tutkimuksemme taustaksi esitimme yksityistä elinkeinonharjoittajaa ja osakeyhtiötä koskevaa vuonna 2011 voimassa olevaa verolainsäädäntöä sekä yhteisöläainsäädäntöä. Laadimme vaihtoehtoisia verolaskelmia pohjautuen toimeksiantajamme vuoden 2009 tilinpäätökseen ja verotuspäätökseen.

Verolaskelmissa esittämämme vaihtoehdot kokonaisveroasteesta ja osakeyhtiön voittovaroista yhteenlaskettuna osakkaan nettotulojen kanssa ovat edullisempia kuin toimeksiantajamme tuloverotus ja nettotulot olivat yksityisenä elinkeinonharjoittajana vuonna 2009. Mikäli toimeksiantajamme perustaisi osakeyhtiön, tulisi hänen yhdenmiehenyhtiötä tarkastella kokonaisuutena yhtiön ja osakkaan yhteenlasketut tulot huomioiden, kuten olemme laskelmissa tarkastelleet. Yhdenmiehenyhtiössä irrallinen tarkastelu ei mielestämme ole tarkoituksenmukaista eikä se anna riittävää kuvaa kokonaisuudesta, koska yrityksellä on yksi omistaja, kertyy yrityksen koko voitto vain yhdelle ihmiselle.

Vaihtoehtoisista laskelmista tekemiemme päätelmien pohjalta, verotuksen näkökulmasta suosittelemme toimeksiantajalle yritysmuodon muutosta osakeyhtiöksi. Laskelmat osoittavat, että osakeyhtiössä yhteenlasketut voittovarat ja osakkaan nettotulot voivat kasvaa kokonaisveroasteen pienentyessä, mikä ei ole elinkeinonharjoittajana ansiotuloverotuksen progressiivisuuden seurauksena mahdollista. Maltillinen palkan ja osingon nosto jättävät yhtiöön voittovaroja kasvattamaan nettovarallisuutta, mikä puolestaan antaa osakkaalle mahdollisuuden seuraavana vuonna suurempaan verovapaaseen osinkoon nykylainsäädännön mukaisesti.

Laskelmissa emme ottaneet kantaa liikevaihdossa tai kulurakenteessa tapahtuviin muutoksiin, jotka vaikuttavat verotettavan tulon määrään suurentavasti tai pienentävästi. Voidaan kuitenkin todeta, että mikäli toimeksiantajamme

parantaisi tulosta entisestään, olisi osakeyhtiön perustaminen verotuksellisesti vielä edullisempi vaihtoehto kuin se olisi vuoden 2009 tilanteen mukaan analysoituna. Elinkeinoharjoittajana hän maksaisi paremmasta tuloksesta vielä enemmän veroja.

Olemme pohtineet työssä sekä nykyisen lainsäädännön että Verotuksen kehittämistyöryhmän ehdotusten vaikutuksia toimeksiantajamme mahdolliseen osakeyhtiön perustamispäätökseen. Osinkovero- ja yhteisöverouudistusehdotukset huomioiden toimeksiantajamme olisi niiden toteutuessakin verotuksellisesti edullisempaa perustaa osakeyhtiö kuin jatkaa yritystoimintaa elinkeinoharjoittajana. Julkisessa sanassa on tällä hetkellä painetta verouudistuksille, mutta yrittäjän on tehtävä päätökset sillä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön perusteella. Mahdollisten osinkoverotusuudistusten on sanottu koskevan eniten yhtiöitä, joilla on suuri nettovarallisuus, joten vasta perustettua pienen varallisuuden omaavaa osakeyhtiötä, kuten toimeksiantajamme, ehdotus ei suuremmin vaikuttaisi toiminnan alkuvuosina.

Yritysmuodon muuttamisen seurauksena yrityksen hallinnossa ja varojen jaossa tapahtuisi merkittäviä muutoksia nykyiseen toimintamuotoon verrattuna. Yrittäjä voisi nostaa varoja vain laissa säädetyillä tavoilla, kuten palkkana ja osinkona. Verovapaat yksityisötöt vapaasti valittuina ajankohtina eivät olisi osakeyhtiössä mahdollisia. Mielestämme osakeyhtiön perustamisen myötä saavutettavat verotukselliset hyödyt, kuten tuloverotuksen edullisuus ja verosuunnittelun mahdollisuudet, ovat kuitenkin merkittäviä. Osakeyhtiön perustamisen myötä lisääntyvät hallinnolliset velvollisuudet ja rajoitetut varojen nostotavat ovat suhteessa saavutettaviin hyötyihin mielestämme vähemmän merkittäviä seikkoja.

Suosittelimme toimeksiantajalle kokonaisuuden kannalta osakeyhtiön perustamista nykyiseen toimintamuotoon verrattuna. Mielestämme kysymys on siitä, onko toimeksiantajamme valmis luopumaan varojen jaon joustavuudesta ja hyväksymään osakeyhtiölain vaatimat hallinnolliset muodollisuudet, ja sitten hän voi saavuttaa verotuksellisia etuja.

Valitsemamme tutkimusmenetelmä, kvalitatiivinen tapaustutkimus, oli mielestämme oikea valinta työllemme. Sen avulla tuotimme uutta ja yksityiskohtais-

ta tietoa toimeksiantajallemme vero- ja vertailulaskelmien muodossa. Niiden avulla pystyimme oivaltamaan uutta, emmekä pohjanneet näkemyksiämme aikaisempiin tutkimuksiin. Johtopäätösten tekeminen edellytti, että olimme tutkijoina vuorovaikutuksessa työmme yksittäisten havaintojen, kuten verolaskelmien osatekijöiden, kanssa. Kvalitatiivisen tapaustutkimuksen avulla pystyimme antamaan vastauksia asetettuun tutkimusongelmaan. Tutkimusprosessin käynnistyminen edellytti laajaan teoriapohjaan perehtymistä, jonka jälkeen pystyimme laatimiemme laskelmien avulla analysoimaan saatuja tuloksia, ja selvittämään syy-seuraus -suhteita verotuksen sekä varojen noston näkökulmasta.

Työmme herätti monia lisätutkimuksen aiheita, muun muassa mikä olisi osingon ja palkan välinen optimaalisin suhde verotuksen edullisuuden kannalta tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaan, ja mikä se olisi jos verotyöryhmän ehdottamat uudistukset tulisivat voimaan. Mikäli toimeksiantajamme perustaisi osakeyhtiön ja verouudistukset tulisivat voimaan, voitaisiin myöhemmin tutkia onko osakeyhtiö edelleen verotuksellisesti paras vaihtoehto esimerkiksi viiden vuoden kuluttua. Lisäksi mielenkiintoinen kysymys on, mikä tulee olemaan nettovarallisuuden merkitys, jos ehdotetut uudistukset toteutuvat ja mitkä olisivat niiden vaikutukset yritysmuotojen valinnassa, tulisiko esimerkiksi henkilöyhtiöstä osakeyhtiötä suositumpi yritysmuoto. Yllä mainitsimme vain muutamia esimerkkejä mielestämme aina ajankohtaisesta tutkimusaiheesta.

Tutkimuksemme oli toimeksiantajamme näkökulmasta erittäin hyödyllinen ja ajankohtainen. Tutkimustulokset vahvistivat hänen aiempia ajatuksia yritysmuodon muutoksen puolesta, ja työn valmistumishetkellä olevan tiedon mukaan toimeksiantajamme aikoo todella perustaa osakeyhtiön. Hän sanoi loppuhaastattelussa suunnittelevansa osakeyhtiön perustamisprosessin käynnistämistä lähiaikoina.

Tutkimusprosessi mahdollisti myös meidän tutkijoiden osaamisen syventymisen työmme mielenkiintoisesta ja moniulotteisesta aiheesta. Tutkimuksen valmistuminen osoitti sen todellisen hyödyn yrittäjälle ja palkitsi meidät tutkijat vahvistaen työn tarpeellisuuden.

LÄHTEET

- Airaksinen, M. – Pulkkinen, P. – Rasinaho, V. 2010. Osakeyhtiölaki I. 2., uudistettu painos. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Alhola, K. 2011. Verotuksen ajankohtaiskatsaus – Sudenkuoppia verotuksen näkökulmasta. Luento Taloushallintoliiton Tili- ja veropäivillä Helsingissä 24.1.2011.
- Asianajotoimisto Talviaro Oy 2010. Yritystoiminta. 02.02.2010
YRITYSMUODON VALINTA: Osakeyhtiö vai ammatinharjoittaja? Osoitteessa <http://www.lakineuvo.fi/lakineuvo/254/yritysmuodon-valinta-osakeyhti%C3%B6-vai-ammattinharjoittaja>. 25.1.2011.
- Hertsi, A. 2010. Veropelot vauhdittavat jo yrittäjien verosuunnittelua. Kauppalehti 23.12.2010, 6–7.
- Immonen, R. 2006. Yritysjärjestelyt. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Immonen, R. – Nuolimaa, R. 2007. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Kauppalehti 2010. Hetemäki tarjoaa kokonaisuutta. Pääkirjoitus. Kauppalehti 22.12.2010.
- KPMG. 2001. PK-Yrityksen verotus. Helsinki: Edita Oyj.
- Koskinen, I. – Alasuutari, P. – Peltonen, T. 2005. Laadulliset menetelmät kauppatieteissä. Tampere: Vastapaino.
- Leppiniemi, J. – Walden, R. 2010. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. 11., uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Lindfors, H. 2009. Etusivu. Neuvontapalvelut. Artikkelit. Kirjanpito. Arvonlisävero kirjanpidossa. Osoitteessa http://www.helsinki.chamber.fi/index.phtml?2238_m=2728&s=46 1. 27.1.2011.
- Mattila, P. 2008. Yrityksen nettovarallisuus verotuksessa. Verotus-lehti 2/2008, 112–122.
- Metsämuuronen, J. 2001. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: International Methelp Ky.
- Mykkänen, P. 2001. ”Kannustavuutta emme veroehdotuksessa näe”. Kauppalehti 7.1.2011, 6–7.
- Myrsky, M. – Linnakangas, E. 2006. Elinkeinotulon verotus. 2., uudistettu painos. Helsinki: Talentum.
- Myrsky, M. – Ossa, J. 2008. Verotuksen perusteet. Helsinki: Talentum.

- Norri, M. 2006. Osakeyhtiö – Käytännön käsikirja. 6., uusittu painos. Helsinki: Rakennustieto Oy.
- Ojala, I. 2005. Verokoulu Ilkka Ojala. 2005. Osakeyhtiön ja sen osakkaan verotusasema. Osoitteessa <http://www.tilisanomat.fi/lehti/article.php?catid=9&v=2005>. 11.1.2011.
- Ojala, I. 2006. Verokoulu Ilkka Ojala. 2006. Veronalaiset tulot ja vähennyskelpoiset menot EVL:n mukaan. Osoitteessa <http://www.tilisanomat.fi/lehti/article.php?catid=9&artid=93&v=2006>. 10.1.2011.
- Patentti- ja rekisterihallitus 2010a. Kaupparekisteri. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Osoitteessa <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh.html>. 13.12.2010.
- Patentti- ja rekisterihallitus 2010b. Kaupparekisteri. Osakeyhtiö. Perustaminen. Osoitteessa <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>. 4.1.2011.
- Patentti- ja rekisterihallitus 2010c. Kaupparekisteri. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Muutokset. Muutos osakeyhtiöksi. Osoitteessa <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/muutokset/muutososakeyhtioksi.html>. 31.1.2011.
- Patentti- ja rekisterihallitus 2011. Tilastot. Kaupparekisteri. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. Osoitteessa <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>. 13.1.2011.
- Patton, M. 1983. Qualitative evaluation methods. Fourth printing. Beverly Hills: SAGE Publications, Inc.
- Peräsarka, J. 2009. Blogi. Blogin arkisto. Joulukuu 2009. Valitse. Useat muutokset ja muutosehdotukset kiristävät yrittäjien verotusta. Osoitteessa <http://www.yrittajalinja.fi/blogi/2009/12/19/316>. 11.1.2011.
- Salo, T. 2011. Palkkaa, osinkoa vai yritys lihoiksi? Uusi Rovaniemi 12.1.2011, 9.
- Siikarla, P.J. 2006. Osakeyhtiölaki & käytäntö. Helsinki: Yrityskirjat Oy.
- Suomen Yrittäjät 2010. Verot ja rahat. Verotus. Elinkeinoverotus. Elinkeinonharjoittajan verotus. Osoitteessa <http://www.yrittajat.fi/verotjarahat/verotus/elinkeinonharjoittajanverotus/>. 9.2.2011.
- Syrjälä, L. – Ahonen, S. – Syrjäläinen, E – Saari, S. 1994. Laadullisen tutkimuksen työtapoja. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.

- Verohallinto 2005a. Haku. Toiminimi. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Osoitteessa
http://vero.fi/default.asp?path=5,40,89,91&article=3218&domain=VERO_MAIN. 5.1.2011.
- Verohallinto 2005b. Haku. Toiminimi. Yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi). Toiminimen ja yrittäjän välinen rahaliikenne. Osoitteessa
http://vero.fi/?article=3230&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN. 5.1.2011.
- Verohallinto 2005c. Asiasanat. S. Suhteellinen vero. Osoitteessa
[http://www.vero.fi/?path=5,363&article=185&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=.](http://www.vero.fi/?path=5,363&article=185&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=) 5.1.2011.
- Verohallinto 2006. Asiasanat. P. Progressiivinen vero. Osoitteessa
[http://www.vero.fi/?path=5,363&article=174&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=.](http://www.vero.fi/?path=5,363&article=174&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=) 5.1.2011.
- Verohallinto 2007. Vero-ohjeet. Verotustietoa yritysasiakkaille. Uusi yritys. Uuden yrittäjän vero-opas. Osoitteessa
<http://www.skatt.fi/nc/doc/download.asp?id=1874;1536782>. 10.1.2011.
- Verohallinto 2008. Vero-ohjeet. Verotustietoa yritysasiakkaille. Uusi yritys. Osakeyhtiö. Tuloverotus. Osoitteessa
http://www.vero.fi/?article=3247&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN. 10.1.2011.
- Verohallinto 2009a. Haku. Toiminimi. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Perustaminen. Osoitteessa
http://vero.fi/?article=3226&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN. 5.1.2011.
- Verohallinto 2009b. Haku. Toiminimi. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Tuloverotus. Osoitteessa
http://vero.fi/?article=3229&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN. 12.1.2011.
- Verohallinto 2010a. Vero-ohjeet. Verotustietoa henkilöasiakkaille. Henkilöasiakkaan vero-opas 2011. Vähennykset. Osoitteessa
<http://portal.vero.fi/public/default.aspx?nodeid=8360&culture=fi-FI&contentlan=1#vahennysjarjestelma>. 12.1.2011.
- Verohallinto 2010b. Vero-ohjeet. Verotustietoa henkilöasiakkaille. Henkilöasiakkaan vero-opas. Alijäämähyvitys. Osoitteessa
2011.<http://portal.vero.fi/public/default.aspx?nodeid=8374&culture=fi-FI&contentlan=1>. 27.1.2011.

- Verohallinto 2010c. Lomakkeet ja julkaisut. Julkaisut. Veroilmoitusten täyttöohjeet. Liikkeen- tai ammatinharjoittajan verotus, Veroilmoituksen täyttöohjeet 2010. Osoitteessa <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=5209;3213461>. 31.1.2011.
- Veronmaksajain keskusliitto ry 2011. Omat veroasiat. Laskurit. Palkansaajan tuloverolaskuri 2011. Osoitteessa <http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/omatveroasiat/laskurit/palkansaajantuloverolaskuri2011/>. 21.1.2011.
- Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010a. Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja 51/2010.
- Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b. Verotuksen kehittämistyöryhmän väliraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja 35/2010.
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa - määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Walden, R. 2010. Artikkelit. Verotus. Voitonjaon ja pääomanpalautusten verosäännökset. Osoitteessa <http://www.tilisanomat.fi/lehti/printview.php?catid=14&artid=613>. 13.2.2011.
- Yin, R. K. 1994. Case study research - Design and Methods. Second edition. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Yritys Suomi 2008. Yrityksen perustajan info. Käytännön toimet. Yritysmuodon valinta. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Osoitteessa <http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?nodeid=15555>. 5.1.2011.

LIITTEET

HAASTATTELUT	LIITE 1	74
TILINPÄÄTÖS TOIMINIMI X	LIITE 2	75
VEROTUSPÄÄTÖS YKSITYISHENKILÖ X	LIITE 3	77
LYHENNE- JA SÄÄDÖSLUETTELO	LIITE 4	78
VEROPROSENTTILASKURIN 2011 TULOS LASKELMAAN 1	LIITE 5	79
VEROPROSENTTILASKURIN 2011 TULOS LASKELMIIN 2 JA 7	LIITE 6	80
VEROPROSENTTILASKURIN 2011 TULOS LASKELMIIN 3 JA 8	LIITE 7	81
VEROPROSENTTILASKURIN 2011 TULOS LASKELMIIN 3.2 JA 8.1	LIITE 8.....	82
VEROPROSENTTILASKURIN 2011 TULOS LASKELMAAN 3.2: 6.VUOSI	LIITE 9.....	83
VEROPROSENTTILASKURIN 2011 TULOS LASKELMAAN 4	LIITE 10	84
VEROPROSENTTILASKURIN 2011 TULOS LASKELMAAN 5	LIITE 11	85
VEROPROSENTTILASKURIN 2011 TULOS LASKELMAAN 6	LIITE 12	86

Toimeksiantajan haastattelut

1. Lähtöhaastattelu

- a) Minkälaisena koet yrityksesi nykyisen taloudellisen tilanteen? Entä kehitysnäkymät?
- b) Mitä odotat tutkimukseltamme?
- c) Miten toivot pystyväsi hyödyntämään tutkimustuloksia?
- d) Miten tutkimuksemme voisi vaikuttaa toimintaasi?

2. Lisäselvitykset laskelmia varten

- a) Minkä suuruiset nettotulot haluaisit saada kuukaudessa?

3. Loppuhaastattelu

- a) Mitä mieltä olit tutkimustuloksista?
- b) Antoiko tutkimuksemme tarpeeksi informaatiota päätöksen teon tueksi?
- c) Aiotko ryhtyä jatkotoimenpiteisiin?

Kirjanpitäjän haastattelu tutkimuksen aloitusvaiheesta

- a) Mitä mieltä olet toimeksiantajamme nykyisestä yritysmuodosta?
- b) Miten tutkimustulokset tulisivat auttamaan sinua yhteistyössä toimeksiantajamme kanssa? Hyödyntäisivätkö ne sinua muuten työssäsi?

Tilinpäätös Toiminimi X

Liite 2

Toiminimi X

1.1. - 31.12.2009

1.1. - 31.12.2008

TULOSLASKELMA

LIIKEVAIHTO

169 354,59

147 962,92

Materiaalit ja palvelut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana

75 453,31

65 444,88

Ulkopuoliset palvelut

2 826,35

1 693,10

Materiaalit ja palvelut yhteensä

-78 279,66

-67 137,98

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

2 500,00

9 697,20

Henkilösivukulut

Eläkekulut

3 616,21

3 277,95

Muut henkilösivukulut

1 023,72

1 171,95

Henkilöstökulut yhteensä

-7 139,93

-14 147,10

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot

-1 001,89

-1 335,84

Liiketoiminnan muut kulut

-13 120,08

-13 069,24

LIIKEVOITTO

69 813,03

52 272,76

Rahoitustuotot ja kulut

Korkokulut ja muut rahoituskulut

-131,7

-5,94

Rahoitustuotot ja kulut yhteensä

-131,7

-5,94

VOITTO ENNEN VEROJA

69 681,33

52 266,82

Tuloverot

-18 470,14

-21 576,62

TILIKAUDEN VOITTO

51 211,19

30 690,20

Toiminimi X 31.12.2009 31.12.2008

TASE

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto 3 005,66 4 007,55

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset

Lyhytaikaiset

Myyntisaamiset 3 212,20 1 719,78

Muut saamiset 354,07

Saamiset yhteensä 3 566,27 1 719,78

Rahat ja pankkisaamiset 9 253,70 7 788,32

Vaihtuvat vastaavat yhteensä 12 819,97 9 508,10

VASTAAVAA 15 825,63 13 515,65

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Oma pääoma tilikauden alussa 9 383,05 14 704,76

Yksityiskäyttö -49 524,45 -36 011,91

Tilikauden voitto 51 211,19 30 690,20

Oma pääoma yhteensä 11 069,79 9 383,05

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

Ostovelat 3 329,97

Muut velat 1 425,87 4 132,60

VASTATTAVAA 15 825,63 13 515,65

Yksityishenkilö X		
VEROTUSPÄÄTÖS 2009		
ANSIOTULOT		
Elinkeinotoiminnan ansiotulot yhteensä		67 138,20
Ansiotulot yhteensä		67 138,20
ANSIOTULOISTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET / VEROTETTAVA ANSIOTULO		
Valtion ja kunnallisverotuksessa		
Matkakulut	1 219,68	
- omavastuu	600,00	619,68
Tulohankkimiskulut yhteensä		174,00
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu		132,88
Vähennykset kunnallisverotuksessa		
Ansiotulovähennys		1 214,54
Verotettava ansiotulo valtionverotuksessa		66 210,64
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa		64 996,10
PÄÄOMATULOT JA LUOVUTUSTAPPIOT		
Elinkeinotoiminnan pääomatulot		468,95
Pääomatulot yhteensä		468,95
PÄÄOMATULOISTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET / VEROTETTAVA PÄÄOMATULO		
Asunto- ja opintovelan korot		384,24
Verotettava pääomatulo		84,71
VEROSTA TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET		
Työtulovähennys		199,88
ANSIOTULOJEN TULOVERO		10 003,75
Ansiotuloverosta vähennetty työtulovähennys		199,88
PÄÄOMATULOJEN TULOVERO		23,72
MAKSUUNPANNUT VEROT JA MAKSUT VEROSTA TEHTÄVIEN VÄHENNYSTEN/LISÄYSTEN JÄLKEEN		
Ansiotulojen tulovero		9 803,87
Pääomatulojen tulovero		23,72
Kunnallisvero		12 674,24
Kirkollisvero		812,45
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu		132,88
Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu		158,9
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ		23 606,06
Kokonaisveroaste	34,92 %	
(Referoiden toimeksiantajan verotuspäätöstä 2009)		

Lyhenne- ja säädösluettelo

Liite 4

ETA	Euroopan talousalue
PRH	Patentti- ja rekisterihallitus
YTJ	Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä
AKL	Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389
ArVL	Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 22.12.2005/1142
ElinkL	Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27.9.1919/122
EVL	Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360
OYL	Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624
ToiminimiL	Toiminimilaki 2.2.1979/128
TilintarkL	Tilintarkastuslaki 13.4.2007/459
TVL	Tuloverolaki 30.12.1992/1535
VerMenL	Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558

Veroprocenttilaskurin 2011 tulos laskelmaan 1

Liite 5

Laskennan tulos

Verotuskunta	
Kunnan tuloveroprosentti	
Seurakunnan tuloveroprosentti	1,25
Sairaanhoitomaksuprosentti	1,19
Päivärahamaksuprosentti	0,82
Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti	0,10

PÄÄOMATULOT JA NIISTÄ TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot	300,00
ALIJÄÄMÄ	300,00

ANSIOTULOT JA NIIDEN ENNAKONPIDÄTYKSET

	Koko vuo- den tulot	Kertyneet tulot	Kertyneet verot
Päätoimen palkkatulo	64 920,00		

VÄHENNYKSET ANSIOTULOISTA**Valtion- ja kunnallisverotuksessa**

Asunnon ja työpaikan väl.matkakustannukset	1 219,68
Matkakustannusten omavastuu	600,00
Tulonhankkimisvähennys	620,00
Päivärahamaksu	410,00
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	50,00

Vähennykset vain kunnallisverotuksessa

Ansiotulovähennys	1 334,39
-------------------	----------

Vähennykset veroista

Työtulovähennys	371,84
Alijäämähyvitys	84,00

SAIRAU SVAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAT TULOT

YEL-/MYEL-työtulo	50 000,00
Yel-/Myel-työtulolla korvatut ansiotulot yht.	64 920,00
Vähennykset yhteensä sairausvakuutusmaksun laskennassa	3 705,47

Laskelma veroprocentista

Koko vuoden verot yhteensä	22 228,19
----------------------------	------------------

Loppuvuoden veroprocentit:

PERUSPROSENTTI	34,5
LISÄPROSENTTI	45,0

Veroprocenttilaskurin 2011 tulos laskelmiin 2 ja 7

Liite 6

Laskennan tulos

Verotuskunta

Kunnan tuloveroprosentti

Seurakunnan tuloveroprosentti 1,25

Sairaanhoidomaksuprosentti 1,19

Päivärahamaksuprosentti 0,82

Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti 0,10

PÄÄOMATULOT JA NIISTÄ TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Osingot muista kuin julkisesti noteeratuista yhtiöistä 846,84

Veronalaiset osingot muista kuin julk. not. yhtiöistä 0,00

Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot 300,00

ALIJÄÄMÄ 300,00

ANSIOTULOT JA NIIDEN ENNAKONPIDÄTYKSET

	Koko vuoden tulot	Kertyneet tulot	Kertyneet verot
Päätoimen palkkatulo	48 000,00		

Muut ansiotulot

Vero muista kuin julk. not. yhtiöistä saaduista osingoista (ansiotulo- ja pääomatulo-osuus) 0,00

VÄHENNYKSET ANSIOTULOISTA**Valtion- ja kunnallisverotuksessa**

Asunnon ja työpaikan väl. matkakustannukset 1 219,68

Matkakustannusten omavastuu 600,00

Tulonhankkimisvähennys 620,00

Päivärahamaksu 393,60

Yrittäjän korotettu päivärahamaksu 48,00

Vähennykset vain kunnallisverotuksessa

Ansiotulovähennys 2 095,79

Vähennykset veroista

Työtulovähennys 574,88

Alijäämähyvitys 84,00

SAIRAUSVAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAT TULOT

YEL-/MYEL-työtulo 48 000,00

Yel-/Myel-työtulolla korvatut ansiotulot yht. 48 000,00

Vähennykset yht. sv-maksun laskennassa 3 777,07

Laskelma veroprosentista

Koko vuoden verot yhteensä 14 594,87

Tulevat tulot yhteensä 48 000,00

Loppuvuoden veroprosentit:

PERUSPROSENTTI 30,5

LISÄPROSENTTI 42,5

Veroprosenttilaskurin 2011 tulos laskelmiin 3 ja 8

Liite 7

Laskennan tulos

Verotuskunta	
Kunnan tuloveroprosentti	
Seurakunnan tuloveroprosentti	1,25
Sairaanhoidomaksuprosentti	1,19
Päivärahamaksuprosentti	0,82
Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti	0,10

PÄÄOMATULOT JA NIISTÄ TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot	300,00
ALIJÄÄMÄ	300,00

ANSIOTULOT JA NIIDEN ENNAKONPIDÄTYKSET

	Koko vuoden tulot	Kertyneet tulot	Kertyneet verot
Päätoimen palkkatulo	42 000,00		

VÄHENNYKSET ANSIOTULOISTA**Valtion- ja kunnallisverotuksessa**

Asunnon ja työpaikan väl. matkakustannukset	1 219,68
Matkakustannusten omavastuu	600,00
Tulonhankkimisvähennys	620,00
Päivärahamaksu	344,40
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	42,00

Vähennykset vain kunnallisverotuksessa

Ansiotulovähennys	2 365,79
-------------------	----------

Vähennykset veroista

Työtulovähennys	646,88
Alijäämähyvitys	84,00

SAIRAU SVAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAT TULOT

YEL-/MYEL-työtulo	42 000,00
Yel-/Myel-työtulolla korvatut ansiotulot yhteensä	42 000,00
Vähennykset yhteensä sairausvakuutusmaksun laskennassa	3 991,87

Laskelma veroprosentista

Koko vuoden verot yhteensä	11 794,94
Tulevat tulot yhteensä	42 000,00

Loppuvuoden veroprosentit:

PERUSPROSENTTI	28,5
LISÄPROSENTTI	42,5

Veroprosenttilaskurin 2011 tulos laskelmiin 3.2 ja 8.1

Liite 8

Laskennan tulos

Verotuskunta

Kunnan tuloveroprosentti

Seurakunnan tuloveroprosentti 1,25

Sairaanhoidomaksuprosentti 1,19

Päivärahamaksuprosentti 0,82

Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti 0,10

PÄÄOMATULOT JA NIISTÄ TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot 300,00

ALIJÄÄMÄ 300,00

ANSIOTULOT JA NIIDEN ENNAKONPIDÄTYKSET

	Koko vuoden tulot	Kertyneet tulot	Kertyneet verot
Päätoimen palkkatulo	34 800,00		

VÄHENNYKSET ANSIOTULOISTA**Valtion- ja kunnallisverotuksessa**

Asunnon ja työpaikan väl. matkakustannukset 1 219,68

Matkakustannusten omavastuu 600,00

Tulonhankkimisvähennys 620,00

Päivärahamaksu 285,36

Yrittäjän korotettu päivärahamaksu 34,80

Vähennykset vain kunnallisverotuksessa

Ansiotulovähennys 2 689,79

Vähennykset veroista

Työtulovähennys 733,28

Alijäämähyvitys 84,00

SAIRAUSVAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAT TULOT

YEL-/MYEL-työtulo 34 800,00

Yel-/Myel-työtulolla korvatut ansiotulot yhteensä 34 800,00

Vähennykset yhteensä sairausvakuutusmaksun laskennassa 4 249,63

Laskelma veroprosentistaKoko vuoden verot yhteensä **8 617,41**

Tulevat tulot yhteensä 34 800,00

Loppuvuoden veroprosentit:

PERUSPROSENTTI 25,0

LISÄPROSENTTI 41,0

Veroprosenttilaskurin 2011 tulos laskelmaan 3.2: 6.vuosi

Liite 9

Laskennan tulos

Verotuskunta	
Kunnan tuloveroprosentti	
Seurakunnan tuloveroprosentti	1,25
Sairaanhoidomaksuprosentti	1,19
Päivärahamaksuprosentti	0,82
Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti	0,10

PÄÄOMATULOT JA NIISTÄ TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot	300,00
ALIJÄÄMÄ	300,00

ANSIOTULOT JA NIIDEN ENNAKONPIDÄTYKSET

	Koko vuoden tulot	Kertyneet tulot	Kertyneet verot
Päätoimen palkkatulo	24 000,00		

VÄHENNYKSET ANSIOTULOISTA**Valtion- ja kunnallisverotuksessa**

Asunnon ja työpaikan väl. matkakustannukset	1 219,68
Matkakustannusten omavastuu	600,00
Tulonhankkimisvähennys	620,00
Päivärahamaksu	196,80
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	24,00

Vähennykset vain kunnallisverotuksessa

Ansiotulovähennys	3 175,79
-------------------	----------

Vähennykset veroista

Työtulovähennys	740,00
Alijäämähyvitys	84,00

SAIRAUSVAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAT TULOT

YEL-/MYEL-työtulo	24 000,00
Yel-/Myel-työtulolla korvatut ansiotulot yhteensä	24 000,00
Vähennykset yhteensä sairausvakuutusmaksun laskennassa	4 636,27

Laskelma veroprosentista

Koko vuoden verot yhteensä	4 201,10
Tulevat tulot yhteensä	24 000,00

Loppuvuoden veroprosentit:

PERUSPROSENTTI	17,5
LISÄPROSENTTI	37,0

Laskennan tulos

Verotuskunta	
Kunnan tuloveroprosentti	
Seurakunnan tuloveroprosentti	1,25
Sairaanhoidomaksuprosentti	1,19
Sairaanhoidomaksun korotusprosentti	0,17
Päivärahamaksuprosentti	0,82
Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti	0,10

PÄÄOMATULOT JA NIISTÄ TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Osingot muista kuin julkisesti noteeratuista yhtiöistä	996,28
Veronalaiset osingot muista kuin julk. not. yhtiöistä	0,00
Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot	300,00
ALIJÄÄMÄ	300,00

ANSIOTULOT JA NIIDEN ENNAKONPIDÄTYKSET

	Koko vuoden tulot	Kertyneet tulot	Kertyneet verot
Päätoimen palkkatulo	48 000,00		

Muut ansiotulot

Osingot muista kuin julk. noteeratuista yhtiöistä	6 503,72
Veronalaiset osingot muista kuin julk. not. yhtiöistä	4 552,60
Vero muista kuin julk. not. yhtiöistä saaduista osingoista (ansiotulo- ja pääomatulo-osuus)	0,00

VÄHENNYKSET ANSIOTULOISTA**Valtion- ja kunnallisverotuksessa**

Asunnon ja työpaikan väl. matkakustannukset	1 219,68
Matkakustannusten omavastuu	600,00
Tulonhankkimisvähennys	620,00
Päivärahamaksu	393,60
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	48,00

Vähennykset vain kunnallisverotuksessa

Ansiotulovähennys	1 890,92
-------------------	----------

Vähennykset veroista

Työtulovähennys	520,24
Alijäämähyvitys	84,00

SAIRAUSVAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAT TULOT

YEL-/MYEL-työtulo	48 000,00
Yel-/Myel-työtulolla korvatut ansiotulot yht.	48 000,00
Vähennykset yht. sv-maksun laskennassa	3 572,20

Laskelma veroprosentista

Koko vuoden verot yhteensä	16 697,57
Tulevat tulot yhteensä	48 000,00

Loppuvuoden veroprosentit:

PERUSPROSENTTI	35,0
LISÄPROSENTTI	45,0

Veroprocenttilaskurin 2011 tulos laskelmaan 5

Liite 11

Laskennan tulos

Verotuskunta	
Kunnan tuloveroprosentti	
Seurakunnan tuloveroprosentti	1,25
Sairaanhoitomaksuprosentti	1,19
Sairaanhoitomaksun korotusprosentti	0,17
Päivärahamaksuprosentti	0,82
Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti	0,10

PÄÄOMATULOT JA NIISTÄ TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Osingot muista kuin julkisesti noteeratuista yhtiöistä	996,28
Veronalaiset osingot muista kuin julk. not. yhtiöistä	0,00
Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot	300,00
ALIJÄÄMÄ	300,00

ANSIOTULOT JA NIIDEN ENNAKONPIDÄTYKSET

	Koko vuoden tulot	Kertyneet tulot	Kertyneet verot
Päätoimen palkkatulo	30 000,00		

Muut ansiotulot

Osingot muista kuin julkisesti noteeratuista yhtiöistä	19 003,72
Veronalaiset osingot muista kuin julk. not. yhtiöistä	13 302,60
Vero muista kuin julk. not. yhtiöistä saaduista osingoista (ansiotulo- ja pääomatulo-osuus)	0,00

VÄHENNYKSET ANSIOTULOISTA**Valtion- ja kunnallisverotuksessa**

Asunnon ja työpaikan väl. matkakustannukset	1 219,68
Matkakustannusten omavastuu	600,00
Tulonhankkimisvähennys	620,00
Päivärahamaksu	246,00
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	30,00

Vähennykset vain kunnallisverotuksessa

Ansiotulovähennys	2 307,17
-------------------	----------

Vähennykset veroista

Työtulovähennys	631,24
Alijäämähyvitys	84,00

SAIRAUSVAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAT TULOT

YEL-/MYEL-työtulo	30 000,00
Yel-/Myel-työtulolla korvatut ansiotulot yhteensä	30 000,00
Vähennykset yhteensä sairausvakuutusmaksun laskennassa	3 822,85

Laskelma veroprocentista

Koko vuoden verot yhteensä	12 350,33
Tulevat tulot yhteensä	30 000,00

Loppuvuoden veroprosentit:

PERUSPROSENTTI	41,5
LISÄPROSENTTI	43,5

Veroprosenttilaskurin 2011 tulos laskelmaan 6

Liite 12

Laskennan tulos

Verotuskunta	
Kunnan tuloveroprosentti	
Seurakunnan tuloveroprosentti	1,25
Sairaanhoidomaksuprosentti	1,19
Päivärahamaksuprosentti	0,82
Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti	0,10

PÄÄOMATULOT JA NIISTÄ TEHTÄVÄT VÄHENNYKSET

Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelan korot	300,00
ALIJÄÄMÄ	300,00

ANSIOTULOT JA NIIDEN ENNAKONPIDÄTYKSET

	Koko vuoden tulot	Kertyneet tulot	Kertyneet verot
Päätoimen palkkatulo	30 000,00		

VÄHENNYKSET ANSIOTULOISTA**Valtion- ja kunnallisverotuksessa**

Asunnon ja työpaikan väl. matkakustannukset	1 219,68
Matkakustannusten omavastuu	600,00
Tulonhankkimisvähennys	620,00
Päivärahamaksu	246,00
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	30,00

Vähennykset vain kunnallisverotuksessa

Ansiotulovähennys	2 905,79
-------------------	----------

Vähennykset veroista

Työtulovähennys	740,00
Alijäämähyvitys	84,00

SAIRAU SVAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAT TULOT

YEL-/MYEL-työtulo	30 000,00
Yel-/Myel-työtulolla korvatut ansiotulot yhteensä	30 000,00
Vähennykset yhteensä sairausvakuutusmaksun laskennassa	4 421,47

Laskelma veroprosentista

Koko vuoden verot yhteensä	6 618,58
Tulevat tulot yhteensä	30 000,00

Loppuvuoden veroprosentit:

PERUSPROSENTTI	22,5
LISÄPROSENTTI	41,0